

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

december 2010 | jaargang 14 | #10

Achterstand in welzijnssector sleept aan

**‘Schilderen met
een fotoestel’**

Kunstfotograaf Julien Coulommier

**Duidelijke grenzen
maken goede burens**

**Taalverhoudingen
veranderen**

+ AGENDA

**Variété met
dansende poppen’**

Stukken van mensen

door figurentheater Ultima Thule

i

Fatima Ualgasi is een geboren en getogen Vilvoordse met internationale roots, literaire ambities en diverse blogs. Voor RandKrant schrijft zij afwisselend met Tom Serkeyn, Joris Hintjens, en Dirk Volckaerts de column *mijn gedacht*.

Bizarre experimenten

In 1905 publiceerde de Roemeense patholoog-anatoom Minovici een artikel dat een klassieker werd in de forensische geneeskunde. Hij onderzocht hoe het voelt als men zich ophangt. De man had het onderwerp grondig onderzocht. Op zichzelf. De Duitse wetenschapsjournalist R.U. Schneider heeft twee boeiende boeken geschreven over dit en vele andere bizarre experimenten. De auteur had drie criteria voor de opname van onderzoeken in zijn boeken. Het experiment moest uitgaan van een vreemde vraagstelling, een vreemde methode toepassen of tot vreemde resultaten geleid hebben.

Nu zijn er wel gradaties in 'vreemdheid'. Sommige onderzoeken zijn lachwekkend (mijn favoriet: Darwin die fagot speelde voor wormen om te weten te komen of ze kunnen horen), andere experimenten zijn weerzinwekkend. Ik bespaar je de details, maar niet zelden zijn dat er die een wetenschapper op zichzelf uitvoerde, omdat hij er – begrijpelijkerwijs – geen steun voor kon bekomen. Bij een aantal onderzoeken druipt de waanzin eraf. Andere schokken omdat ze een minder fraai licht werpen op onze kleine menselijke kantjes. Een niet gering aantal onderzoeken zijn zondermeer onethisch.

Wat mij vooral opvalt, is het onderscheid tussen experimenten die misschien vreemd zijn, maar bruikbare informatie opleverden en aan de andere kant de onderzoeken waarvan het nut ver te zoeken is. Zo was er een onderzoeker die een doolhof voor zaadcellen bouwde en ontdekte dat die zich schijnen te 'herinneren' of ze bij de vorige afslag links of rechts zijn gegaan. Ja, en?

Wel heb ik een experiment teruggevonden dat misschien een doorbraak in de BHV-discussie kan betekenen. Het gaat als volgt: een Israëlische onderzoekster liet haar studenten Israëlische en Palestijnse vredesvoorstellen beoordelen. Ze bleken de Palestijnse het best te vinden, maar ... dat wisten ze niet. De teksten

waren immers verwisseld. Het voorstel dat de studenten het best vonden, was niet Israëlisch zoals ze dachten, maar Palestijns. Slotsom: blijkbaar maakt het niet zoveel uit wat er op papier staat, maar wel van wie het komt.

Schneiders boeken werden een enorm succes. Ongetwijfeld voor een groot deel omdat ze inspelen op het altijd al erg populaire beeld van de gekke professor. Ze zijn ook vlot en toegankelijk geschreven, goed gedocumenteerd en uitvoerig voorzien van origineel fotomateriaal. Wat de boeken verder bijzonder boeiend maakt, is dat Schneider zich niet heeft beperkt tot informatie die hij kon vinden in artikels of boeken. Waar mogelijk zocht hij de wetenschappers op en kwam zo heel wat te weten wat nergens op papier staat: de mislukte onderzoeken, de hinderenissen op het parcours, enzovoort. Maar wat in mijn ogen de grootste kracht is van Schneiders boeken is dat ze belangrijke vragen opwerpen. Waar liggen de grenzen van wetenschappelijk onderzoek? Kun je zomaar om het even wat onderzoeken, simpelweg omdat het interessant is? De gebundelde onderzoeken tonen aan dat het niet zo eenvoudig is om op deze vragen een antwoord te geven. Er zijn ethische beperkingen, maar wat die precies zijn, is niet altijd zo duidelijk. En dan is er nog de vraag naar het kostenplaatje. We leven in een tijd waarin op alles bespaard moet worden. Onderzoek naar een 400 jaar oude vraag (Kun je in stroop even snel zwemmen als in water?) kan dan wel boeiend zijn, maar is het zinvol om daar geld aan te besteden? En toch... Kader zo iets in een groot media-evenement à la *Jongens en Wetenschap*, waar ook het grote publiek iets aan heeft, en het beeld verandert weer. Of niet?

TEKST Fatima Ualgasi ■ FOTO Filip Claessens

i

Reacties? Mail naar randkrant@derand.be

inhoud

13

AGENDA BINNENIN

‘De spanning moet angst inboezemen’

Horrorschrijfster Vanessa Morgan

© FC

23

© FC

04

© DL

10

© FC

22

12

Duidelijke grenzen maken goede burens

Franstaligen willen allerlei bevoegdheden bekomen in Nederlands taalgebied. Omgekeerd kan echter niet. ‘Pas van zodra de grens niet meer in vraag wordt gesteld, kan er communautaire vrede komen’, zegt professor Hendrik Vuys,

FR specialist staatsrecht en Rechten van de Mens.

26

Handel voeren met China

Voor het eerst trok een Vlaams-Brabantse handelsmissie van overheid, kennisinstellingen en ondernemingen naar het buitenland om gezamenlijk exportmogelijkheden te vergemakkelijken en investeerders aan te trekken. De deelnemers

EN waren onder de indruk van de Chinese economie.

28

Taalverhoudingen veranderen

De status van het Nederlands is gestegen, die van het Frans gedaald. Het Vlaamse zelfvertrouwen is gegroeid. ‘Dat heeft een invloed op het politieke besluitvormingsproces’, zeggen de historici Els Witte en Harry Van Velt-

FR hoven in hun boek *Strijden om taal*.

06 ■ vanassetotzaventem

24 ■ opstap

25 ■ huizentuinen

26 ■ natuurlijk

29 ■ kwestievanmaak

30 ■ beeldverhaal

32 ■ gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw ‘de Rand’ | **Hoofdredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en Kris Mouchaers | **Druk** Roular, Roeselare | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | **uir** in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Achterstand in welzijnssector blijft aanslepen

De rijke provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Rand schieten te kort op het vlak van het welzijnsaanbod. In vergelijking met andere provincies heeft Vlaams-Brabant een achterstand in bijna alle welzijnssectoren. Het is en blijft een vreemde vaststelling.

TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

De provincie Vlaams-Brabant is omwille van haar gunstige regionale ligging een economische sterkhouder. Dat blijkt uit de sterkere groei van de economie en de werkgelegenheid dan in de rest van Vlaanderen. Ook het mediaaninkomen ligt in Vlaams-Brabant een stuk hoger. De inkomensverschillen zijn echter zeer uitgesproken. Het hoge inkomensgemiddelde verdoezelt de lage inkomens en de vaak verborgen armoede. In het dossier *Investeren in welzijn* legt de provincie verschillende pijnpunten bloot in de welzijnssector. In vergelijking met andere provincies heeft Vlaams-Brabant een achterstand in bijna alle welzijnssectoren. Tegelijk kampen de meeste voorzieningen en initiatiefnemers met een gebrek aan geschikte en betaalbare huisvesting voor welzijn. De problemen zijn niet nieuw. De provinciale dienst welzijn en gezondheid wees al in 2006 op structurele tekorten in de voorzieningen voor welzijn en gezondheid in het arrondissement Halle-Vilvoorde.

Structurele tekorten

In Halle-Vilvoorde is er geen vluchthuis, er zijn weinig initiatieven voor allochtonen en er is een behoefte aan meer begeleid wonen. Van de Vlaamse provincies heeft Vlaams-Brabant per 10.000 jongeren de minste opvangplaatsen in de bijzondere jeugdzorg. Vlaams-Brabant hinkt het sterkst achterop bij de invulling van het aantal rusthuisbedden per gemeente.

Het Centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) Vilvoorde en het CAW Hageland zijn de kleinste van Vlaanderen. Halle-Vilvoorde heeft de grootste achterstand in de sector van de thuiszorg. Het hoge gemiddelde opleidingsniveau van de bevolking en de hoge tewerkstellingsgraad maken dat je in de provincie moeilijker eerstelijns werkers en verzorgenden vindt. Er zijn ook te weinig serviceflats. Wat de opvang van personen met een handicap betreft, is het aanbod aan internaten, dagcentra, beschermd wonen en andere voorzieningen beduidend lager dan in de rest van Vlaanderen. In de sector van de geestelijke gezondheidszorg ten slotte is er eveneens een achterstand in vergelijking met de rest van Vlaanderen.

De provincie Vlaams-Brabant formuleerde in oktober 2009 drie speerpunten om het structurele tekort aan welzijnsvoorzieningen aan te pakken. Ten eerste stimuleert ze met startsubsidies nieuwe initiatiefnemers in de welzijnssector, ten tweede ondersteunt de provincie de bouw van sociale campussen waar drie tot vier welzijnsorganisaties samen een infrastructuur kunnen aankopen of verbouwen. Ten slotte bepleit de provincie een welzijnsbeleid in de steden en de landelijke gebieden. Concreet dringt ze erop aan om de stad Vilvoorde te erkennen als centrumstad en daarnaast een welzijnsaanbod te ontwikkelen dat is afgestemd op de behoeften van plattelandsregio's zoals het Pajottenland en het Hageland.

‘Door het structureel tekort aan middelen en personeel is het voor de CAW's in de Rand vaak behelpen’, zegt Audrey Bertens, die zeven jaar directeur is van het CAW Vilvoorde. Voordien werkte ze voor een groot CAW in Antwerpen. Ze wijst op het contrast met de beter uitgebouwde centra in het land. ‘Het CAW Leuven bijvoorbeeld, met een werkgebied van 280.000 inwoners telt 77 voltijdse personeelsleden, terwijl wij het in deze regio met 220.000 inwoners moeten redden met 15 voltijdse krachten. Het is een illustratie van het chronische tekort aan welzijnsvoorzieningen in de Rand, alhoewel de welzijnsnoden en behoeften er even groot zijn.’

Nieuwe armen

‘Niet enkel in Vilvoorde, maar ook in de omliggende gemeenten zoals Zemst, Grimbergen, Kappelle-op-den-Bos en zelfs Wezembek-Oppem is er veel verborgen armoede. Aan de ene kant zijn er de generatiearmen waardoor kinderen en kleinkinderen van arme gezinnen niet uit de vicieuze cirkel van kansarmoede weggkomen. Aan de andere kant zijn er de nieuwe armen. De afgelopen jaren kreeg de werkgelegenheid in deze regio

Audrey Bertens van het CAW Vilvoorde

Limiet bereikt

'We hebben echt onze limiet bereikt. Momenteel moeten we mensen die bij ons hulp komen zoeken op een wachtlijst plaatsen', zegt Audrey Bertens, directeur van het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) Vilvoorde.

TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

rake klappen door de sluiting van een aantal grote bedrijven, denk maar aan Sabena, Renault, DHL en Volkswagen. Veel mensen verloren hun job, in bepaalde gezinnen raakten tweeverdieners van de ene op de andere dag hun baan en inkomen kwijt. Velen zaten met dure afbetalingen en met stijgende uitgaven voor schoolgaande kinderen. Ze proberen eerst dezelfde levensstandaard aan te houden en bouwen zo razendsnel een hoge schuldenberg op. Voor die mensen zoekt het CAW een goede overbruggingsregeling tot ze een nieuwe job vinden. Om die redenen zijn we enkele jaren geleden gestart met de *sociale kruidenier*. Behoeftige gezinnen kunnen gedurende een half jaar aan een zeer gunstige prijs voedingsmiddelen, waspoeder en andere huishoudelijke artikelen aankopen. Tegelijk helpen we gezinnen met hun budgetbeheer en doen we aan schuldbemiddeling. De voorbije jaren worden zowel het OCMW als het CAW overstelpt met vragen voor schuldbemiddeling. Momenteel moeten we mensen op een wachtlijst zetten.'

'De schrijnendste vorm van armoede is dakloosheid', weet Audrey Bertens. 'De voorbije strenge winter organiseerde het CAW zelf nachtopvang voor daklozen. Overdag sliepen

een aantal daklozen in ons inloopcentrum. Toen ons kantoor sloot, moesten ze terug de straat op in de bittere koude. Om mensen uit die nood situatie te helpen, bracht het CAW personeel met eigen wagens of met taxi's daklozen naar de legerkazerne in Heverlee. Bovendien moesten we voor de organisatie van de nachtopvang andere, dringende taken laten vallen. Voor deze winter heeft het OCMW een draaiboek uitgewerkt voor de nachtopvang van daklozen.'

Een andere belangrijke doelgroep zijn de allochtonen. 'Vilvoorde telt na Brussel, Antwerpen en Gent procentueel gezien het meeste allochtonen. Ze kloppen bij het CAW aan voor opvoedingsondersteuning, vragen over de inschrijvingen in het Nederlandstalig onderwijs en armoedeproblemen. Daarnaast worden we geconfronteerd met de problematiek van de vluchtelingen waarvan sommige gezinnen al verschillende jaren in de illegaliteit leven. Dit zijn complexe juridische dossiers waarvoor we niet zijn uitgerust. Vilvoorde kampt met dezelfde problemen als elke andere centrumstad, maar wordt door de Vlaamse overheid niet erkend als centrumstad en mist daardoor heel wat subsidies.'

Gezonde bemoeizucht

'Voor een aantal zaken kunnen we rekenen op projectsubsidies van de provincie Vlaams-Brabant, zoals voor de opstart van het project bemoeizorg in de sociale huisvesting. Welzijnswerkers pakken problemen van overlast van bepaalde huurders in de sociale huisvesting aan om te vermijden dat die huurders op straat worden gezet. In Limburg is een soortgelijk project ook met provinciale subsidies gestart en nadien door de Vlaamse overheid voortgezet. In Vilvoorde wordt het niet erkend noch gesubsidieerd door Vlaanderen. We zetten dit zinvolle project nu op een beperktere schaal voort met eigen middelen.'

'We hebben echt onze limiet bereikt. Het duidelijkste voorbeeld is het inloopcentrum den 33. Om de drempel van het CAW te verlagen, hebben we een ontmoetingsruimte gecreëerd. Mensen zoeken hier warmte en gezelligheid

op. Onder begeleiding van het CAW organiseren ze eigen activiteiten, zoals koken of een uitstap. Op maandag is er een warme lunch voor slechts twee euro. Voor een prikje kun je er ook kleren wassen en drogen. Het inloopcentrum is voor veel mensen de eerste stap naar de hulpverlening van het CAW. De keerzijde is dat het inloopcentrum door het succes veel te krap is geworden en ongewild het onthaal en begeleiding van het CAW belast.'

Sociale campus

Het CAW Vilvoorde stelt zijn hoop op de bouw van een sociale campus aan het kanaal. De provincie Vlaams-Brabant is bereid mee te investeren in een nieuw gebouw, waar naast het CAW verschillende andere welzijnsorganisaties samen onderdak krijgen, zoals bijzondere jeugdzorg, Mikst, de gehandicaptenzorg en het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg. Die organisaties kunnen dan een aantal gemeenschappelijke ruimten delen. De gezamenlijke locatie bevordert bovendien de samenwerking tussen de verschillende sectoren en verhoogt de slagkracht.' Door meer samenwerking los je de bestaande tekorten in de welzijnsvoorzieningen echter niet op. Hiervoor zijn niet enkel tijdelijke provinciale projectsubsidies, maar structurele middelen van de Vlaamse overheid nodig.'

EN Welfare sector still found wanting

The wealthy Flemish Brabant province and the Flemish Rand need to improve their welfare services, as they are reported to be lagging behind the other provinces in all areas. This is a bit of an anomaly. Not that the problems are anything new for Halle-Vilvoorde as Flemish Brabant's welfare / health department was reporting in 2006. Audrey Bertens, who heads Vilvoorde's General Social Work Centre (CAW), experiences the problem first-hand day after day. 'We are stretched to the limit. People coming to us for help now have to be put on a waiting list.'

Breughelpark i

ASSE De omgeving van het Breughelpark in Zellik krijgt een grondige opfrisbeurt. De riolering en de straten worden heraangelegd en ook het Breughelbroek, het stukje groen aan de rand van het park, wordt heringericht en toegankelijk gemaakt voor het publiek. De gemeente Asse financiert het project, de Vlaamse Landmaatschappij zorgt voor de realisatie. 'Het Breughelbroek is een stukje vergeten groen dat nooit toegankelijk is geweest en waar bijgevolg

Kalender met meerwaarde

VLAANDEREN Ontdek of herontdek je roots met *De Roets*. Deze historische kalender zet elke week een persoon of gebeurtenis uit ons Vlaamse verleden in de kijker. Elke dag wordt een korte anekdote of gedachte meegegeven. Zo komen we in de editie van 2011 bijvoorbeeld te weten dat de oorspronkelijke, authentieke waterzooi niet met kip werd gemaakt, maar met riviervis en peterseliewortel. Of dat in 1785 in Brussel slechts iets meer dan 10 % van de notarisakten in het Frans werd opgesteld. Of dat er in een gsm meer computervermogen zit dan in de apparatuur waarmee men in 1969 naar de maan vloog. Of dat de Gentse prostituees in 1359 verplicht een gekleurde hoofddoek droegen. Of dat het idee van het muziekfestival Torhout-Werchter in café De Beurs in Koekelare ontstond. Of dat een groep van Belgische expats in New York zichzelf New York Prietpraat noemen. Of dat de naam Vilvoorde komt van Villa aan de voorde of doorwaadplaats. Of dat er meer dan 11.000 leerlingen in het buitenland Nederlands volgen. En zo gaat dat door. 365 dagen lang leuke weetjes, op een prettige en leesbare manier neergeschreven. Elke week wordt er ook een persoon, plaats of gebeurtenis wat uitgebreider belicht. Dat gaat bijvoorbeeld van de Wereldtentoonstelling in Gent in 1913 over schrijver Hubert Lampo of voetbaldier en bierbrouwer Constant Vanden Stock tot de delicatesses w

loof. In de Roetskalender van 2011 staan ook opnieuw enkele interessante figuren uit de brede omgeving van de Vlaamse Rand: Felix Sohie, de 'uitvinder' van de tafeldruif uit Hoeilaart, Bert Van den Broeck, de eerste beschermer van het mooie Pajottenlandschap uit Opwijk, Pol De Mont, schrijver uit Wambeek, Maurits Naessens, bankier en kunstmecenas uit Meise en componist August De Boeck uit Merchtem. Ook deze langere bijdragen zijn leuk en met de nodige humor verteld. De kalender is mooi uitgegeven, heeft een handig formaat en staat vol weetjes voor wie aan zijn eigen Slimste Mens wil deelnemen. ■ **CS**

i De Roets is uitgegeven door het Davidsfonds en kost 14,50 euro. Je kunt de historische weekkalender bestellen via www.roetsinfo.eu

Feest en vernie

MEISE / BEERSEL De bibliotheek van Meise blaast 40 kaarsjes uit. Dat wordt op vrijdag 17 december gevierd met een groot bibliotheekfeest. 'Op het programma staan drie unieke creaties: het *Citatenboek* van en voor de lezers, de *Boekenman* en de compositie *Klankenbib*', zegt Jessica Van Tricht van de bibliotheek van Meise. 'De voorbije maanden konden de bezoekers citaten uit boeken optekenen die hen hebben geraakt. Die zijn gebundeld in het *Citatenboek*. De *Boekenman* is een creatie van Viviane De Greef, een uniek werk uit afgevoerd bibmateriaal dat als blikvanger aan de ingang zal staan. En speciaal voor het bibfeest schreef componist Jan Goovaerts een muziekstuk: de Klankenbibliotheek.

demaand ▶

De gemeente **Drogenbos** bereikte een akkoord met de intercommunale Haviland voor de aanleg en uitbating van een containerpark in de industriezone Doorent. ▶ Zeven verenigingen uit **Asse**, vier uit **Meise** en twee uit **Wemmel** stellen de komende maanden een aantal van hun activiteiten expliciet open voor cursisten Ne-

derlands. ▶ Het farmaceutisch bedrijf Pfizer investeert fors in zijn vestigingen in **Zaventem** en Puurs wat goed is voor zo'n 70 nieuwe banen voor hoog opgeleide onderzoekers. ▶ In **Vilvoorde** is het voortaan verboden om tussen tien uur 's avonds en zes uur 's ochtends in de parken te wandelen of rond te hangen. ▶ De

Raad van State vernietigt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) dat de ontwikkeling van de industriezone Westrode in **Meise** mogelijk moest maken. De hele procedure moet nu worden overgedaan. ▶ Het OCMW van **Vilvoorde** zal tegen 2015 het nieuwe rusthuis Broekpoort met 181 bedden bouwen aan de Haren-

n nieuw jasje

een grote biodiversiteit heerst. Via een speciaal pad zal je er in kunnen wandelen', vertelt Leen van den Bergh van de Vlaamse Landmaatschappij. In het park komen ook twee nieuwe speelterreintjes: één voor kleinere kinderen en een avontuurlijk speelbos in het lager gelegen deel. De kinderen zullen via een spectaculaire glijbaan rechtstreeks het park kunnen binnen glijden.' De werkzaamheden voor de opknappbeurt van het Breughelpark zullen een jaar duren. ■ TD

uwing

De bibliotheek van Beersel ondergaat de komende maanden dan weer een ware metamorfose. 'De bibliotheek wordt helemaal heringericht', vertelt Christine Descamps van de bibliotheek van Beersel. 'Er komt een cyberhoek, een gamehoek en een leesterras met krantenhoek. Verder zullen we vanaf 2011 werken met een zelfbedieningssysteem waarbij je zelf je boeken kunt inscannen. De bibliotheek krijgt ook een nieuwe multifunctionele ruimte voor onder meer cursussen en lezingen.' ■ TD

i Het bibliotheekfeest in Meise vindt plaats op vrijdag 17 december om 20 uur. Meer info op www.meise.be

Station wordt jeugdhuis

SINT-GENESIUS-RODE Jeugdhuis Animoro krijgt een nieuwe stek in het stationsgebouw van de NMBS in Sint-Genesius-Rode. Vzw 'de Rand' en de NMBS hebben een huurovereenkomst voor negen jaar getekend waarbij een deel van de benedenverdieping en de bovenverdieping ingericht zal worden als jeugdhuis. Het is de eerste keer dat de Vlaamse overheid in een faciliteitengemeente rechtstreeks in jeugdinfrastuur investeert. 'Normaal is het de plicht van de gemeente om de jeugd te ondersteunen en te zorgen voor degelijke infrastructuur, maar het gemeentebestuur van Rode doet dat niet. Daarom schieten wij ter hulp

vanuit de Vlaamse overheid', zegt Geert Bourgeois, (NVA) Vlaams minister voor de Vlaamse Rand. Jeugdhuis Animoro is nu nog gevestigd in een oude woning op de grens met Alsemberg. 'Het gebouw is vervallen en slecht gelegen', vertelt Peter Wenseleers, voorzitter van Animoro. 'We zijn dus erg blij met onze nieuwe locatie. Wij kijken al uit naar onze eerste activiteit hier.' De Vlaamse overheid trekt 500.000 euro uit voor de verbouwwerkzaamheden aan het stationsgebouw. Als alles volgens plan verloopt, zal de jeugd van Animoro eind volgend jaar haar intrek kunnen nemen in het nieuwe jeugdhuis. ■ TD

sesteeuw. ► De Sint-Pancratiuskerk in **Kraainem** wordt grondig gerenoveerd. De kerkdiensten zullen zo'n anderhalf jaar in de parochiezaal plaatsvinden. ► De **Zaventemse** burgemeester Francis Vermeiren (Open VLD) wil niet dat de Brusselse taxi's passagiers oppikken aan de luchthaven. ► De volkshogeschool Arch'educ

verliest een kwart van haar subsidies en dat laat zich voelen, want er wordt geschrapt in het aanbod cursussen. Arch'educ is in **Halle-Vilvoorde** onder meer gekend voor het multicultureel praatcafé Café Combinne. ► De gemeente **Meise** verkoopt de pastorie van Rossem. ► Luchtverkeersleider Belgocontrol geeft omwille van

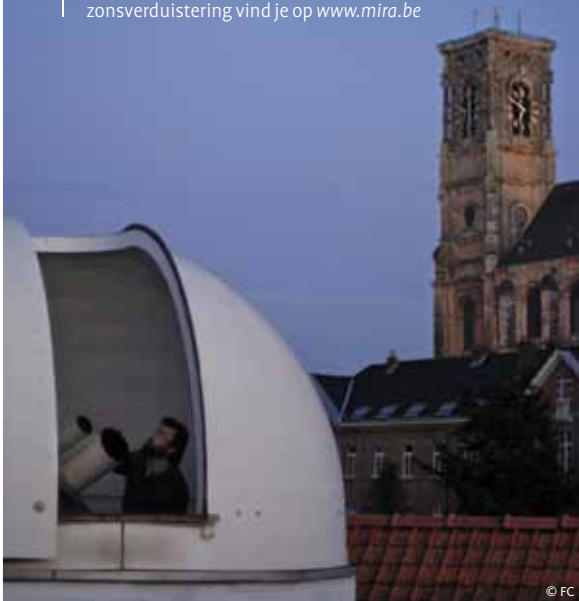
de veiligheid op de vliegroutes van de luchthaven van **Zaventem** een negatief advies voor de windturbines die in het Researchpark in **Zellik** zijn gepland. ► De nabestaanden van het merendeel van de achttien slachtoffers die omkwamen bij de treinramp in **Buizingen** hebben van de NMBS een schadevergoeding gekregen

van 21.000 euro bovenop een eerdere vergoeding van 12.000 euro. ► Uit controles blijkt dat 1,6 procent van de reizigers van De Lijn in Vlaams-Brabant geen kaartje koopt. ► In **Meise** is het OCMW gestart met de bouw van 43 serviceflats aan de Godshuisstraat. ► De scouts van **Peutie** krijgen van Toerisme Vlaanderen

Zon en maan verduisteren

GRIMBERGEN Het worden drukke tijden de komende weken bij volkssterrenwacht MIRA in Grimbergen. Tijdens de ochtend van 21 december zal er voor zonsopgang een mooi spektakel te zien zijn. Als de weergoden ons welgezend zijn, zal je een prachtige maansverduistering kunnen zien. De zon staat op 21 december aan de ene kant van de aarde, de maan aan de andere kant, dus is het volle maan. Als in die opstelling de maan net door de schaduwkegel achter de aarde langskomt, kun je die schaduw van onze eigen planeet op het maanoppervlak zien. Wie het bijzondere fenomeen wil waarnemen met de telescoop, kan terecht bij Volkssterrenwacht MIRA. Wie dat wil, kan zich die ochtend ook te goed doen aan een lekker ontbijt. Op 4 januari staat er ook een gedeeltelijke zonsverduistering te gebeuren. Dat is alweer geleden van augustus 2008. Ook die dag kun je bij MIRA terecht voor waarnemingen. ■ TD

i Meer info over de activiteiten van de maan- en zonsverduistering vind je op www.mira.be

Grootste bosreservaat

HOEILAART Met het bosreservaat Joseph Zwaenepoel heeft het Zoniënwoud sinds enkele weken het grootste bosreservaat van Vlaanderen. In 1983 besliste Joseph Zwaenepoel, de toenmalige houtvester van het Vlaamse deel van het Zoniënwoud, om een klein deel van het grootste loofwoud van Vlaanderen niet meer te beheren. Omgewaaiden bomen bleven er van dan af liggen en de natuur mag er volledig zijn gang gaan. In 1995 werd dat stuk bos officieel een bosreservaat en werd het een eerste keer uitgebreid. Zo ontstonden de twee van elkaar gescheiden deelgebieden Kersselaerspleyn en Harras. De deelgebieden worden

nu met 117 hectare uitgebreid en met mekaar verbonden. Dat geheel kreeg de naam Bosreservaat Joseph Zwaenepoel. 'Het reservaat ligt midden in het Zoniënwoud. Daardoor heeft het een degelijke bufferzone. De bosreservaten hebben inmiddels bewezen dat ze erg nuttig zijn voor het leven in het Zoniënwoud. De resultaten zijn verbluffend. Op de grote hoeveelheden dood beukenhout in Kersselaerspleyn groeien en leven verschillende soorten zwammen, insecten, mossen en hogere planten die voordien praktisch niet in het woud te zien waren. Oude bomen sterven af, in de plaats daarvan verschijnen nieuwe bomen en struiken op een natuurlijke

Nieuwe voorzitter voor vzw 'de Rand'

VLAAMSE RAND Dilbeekenaar Jan De Craen is de nieuwe voorzitter van vzw 'de Rand'. De vzw beheert de gemeenschapscentra in de faciliteitsgemeenten, geeft RandKrant en de gemeenschapskranten uit en doet aan taalpromotie. Jan De Craen volgt Luc Deconinck op, die in mei ontslag nam om in de politiek te gaan. De Craen was dertig jaar actief in de gemeentepolitiek, als schepen en burgemeester in Dilbeek. 'Ik heb niet echt lang moeten nadenken over het aanbod om voorzitter te worden', vertelt De Craen. 'De

Rand is een erg dynamische organisatie met gedreven medewerkers. Het is indrukwekkend wat de vzw tot nog toe heeft kunnen realiseren, en dat is ook de verdienste van mijn voorganger Luc Deconinck.' De Craen wil dezelfde koers blijven varen. 'Taalpromotie moet een topprioriteit blijven voor de vzw 'de Rand'. De Vlaamse Rand zal altijd een regio van inwijkelingen zijn. We moeten de mensen ervan overtuigen dat ze er alle belang bij hebben om tot de Nederlandstalige gemeenschap toe te treden.' ■ TD

100.000 euro subsidie voor de bouw van nieuwe jeugdlokalen die ook voor overnachting verhuurd kunnen worden aan andere jeugdgroeperingen. ▶ Ex-premier en **Vilvoordenaar** Jean-Luc Dehaene verlaat in 2014 het politieke toneel. Dat zei hij in een radio-interview. ▶ Stedenbouw verzet zich tegen de afbraak van

enkele oude stationsgebouwen voor de herinrichting van het Stationsplein in **Overijse**. ▶ De gemeente **Asse** betaalt jaarlijks ruim 300.000 euro voor de openbare verlichting en zoekt manieren om daarop te kunnen besparen. ▶ Als de werkzaamheden normaal verlopen, zullen de werken op de Alsembergesteen-

weg in **Dworp** en de Steenweg naar Halle in **Sint-Genesius-Rode** afgelopen zijn in maart 2011. ▶ Het Franstalige raadslid Marc De Neef sprak Frans op de gemeenteraad van **Linkebeek**, waarnemend burgemeester Damien Thiéry antwoordde in het Nederlands. ▶ De Nederlandstalige gemeenteschool De Letterbijter in **We-**

zembeek-Oppem telt nog amper 39 leerlingen. Als er in februari geen 60 leerlingen zijn, kan de school zijn subsidies van de Vlaamse overheid mislopen. Nadat eerst het Franstalige gemeentebestuur de school stilaan dood kneep, rekent de Franstalige schepen van Onderwijs Eléonore de Bergeyck de Moerloose (UNION) nu op een uitzon-

manier. We hebben ook vastgesteld dat de inrichting als bosreservaat zeker niet belet dat bosrecreanten aan hun trekken komen. De wandelpaden blijven behouden en de wandelaars krijgen er een wilde aanblik van gevallen bomen en spontane groei te zien', zegt Joseph Zwaenepoel. Zwaenepoel ging zeven jaar geleden met pensioen maar blijft het Zoniënwoud op de voet volgen. Hij is actief als voorzitter van NGZ, de natuurgroepering Zoniënwoud, die onder meer instaat voor de opleiding van natuurgidsen. ■ wf

1963

Vlaamse poëziedagen

WEMMEL Dichter Hector van den Eede was de drijvende kracht achter de Vlaamse poëziedagen. Ze lokten veel publiek en grote namen naar Wommel. In 1963 kwam er abrupt een einde aan deze succesvolle literaire gebeurtenis. Voormalig burgemeester Jos Geurts vond de poëziedagen te Vlaams. Onder het mom van onveilig werden ze definitief afgevoerd.

Aan de achterzijde van het gemeentehuis van Wommel ligt een grote vijver. De zwanen varen er majestueus heen en weer over het water. In die vijver ligt een eilandje. Een betonnen bruggetje verbindt het eilandje met het park rond het kasteel. Het is een plekje om weg te dromen. Op dat kasteleilandje vonden van 1958 tot 1963 de Vlaamse Poëziedagen plaats. Het werd een ontmoetingsplaats van dichters en andere poëziefhebbers. De Vlaamse Poëziedagen waren in oorsprong een initiatief van Basiel De Craene, pastoor in Bachte-Maria-Leerne en hadden voor het eerst in 1937 plaats

in het park van het kasteel van Ooidonk, nadien in Merendree. De poëziedagen kenden een grote bloei tot het overlijden van hun stichter. Een vernieuwd comité met als voorzitter Marcel Coole en secretaris de Wommelse dichter Hector Van den Eede bracht de Vlaamse Poëziedagen uiteindelijk naar Wommel. Bedoeling was de edele dichtkunst te dienen, maar ook bij te dragen tot het Nederlandstalige karakter van Wommel, dat in die dagen verdedigd moest worden. De eerste keer in 1958 lokten zij meer dan 1000 toeschouwers. Wommel stond even in het brandpunt van de poëtische belangstelling. Dichters met naam en faam lazen er voor uit hun werk, zo onder meer oud-premier en voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, Achille Van Acker, Bernard Kemp en Paul Snoeck. Gaston Durnez hield in 1961 in het gemeentepark een lezing over nonsenspoëzie.

De spil waarrond alles draaide, was Hector Van den Eede. Deze Wommelaar die als ambtenaar in het parlement werkte, was zelf een geëerd dichter die in de late uren in zijn stamcafé *De Taveerne*

aan de Kaasmarkt wel eens, als de muze goed zat, gedichtjes op bierviltjes schreef. Grote en kleine namen werden bekroond. In 1958 kreeg Willy Spillebeen er de Basiel De Craene-prijs voor het gedicht *Najaar*. In 1964 kreeg hij de Prijs van de Vlaamse Poëzie voor zijn werk *De oude mens*. Jan Berghmans werd er bekroond voor zijn *Antimaterie*. Gaston Durnez kreeg in 1962 de Prijs voor het chanson *Weet je wel*.

In 1963 waren de dagen van de Wommelse poëzie op het kasteleilandje echter geteld. 'Er kwam abrupt een einde aan die cultureel hoogstaande gebeurtenis de dag dat Jos Geurts burgemeester werd', herinnert dochter Hilde Van den Eede, dochter van Hector zich. 'Enkel en alleen omdat het een Vlaamse aangelegenheid was.'

De burgemeester beweerde dat het bruggetje onveilig was en sloot het af. Herstellen? Daar dacht hij niet aan. Meer dan een halve eeuw later is het bruggetje hersteld geraakt, maar de Vlaamse Poëziedagen zijn via Meise in 1971 teruggekeerd naar Deurne aan de Leie.

tekst Jaak Ockeleij ■ Foto Karel Tomeř

© FC

deringsmaatregel van de Vlaamse overheid: 'Ik denk dat er geen enkele Vlaamse minister is die niet wil betalen voor een Vlaamse school in Wezembeek-Oppem.' Opgeruimd staat netjes: op die manier ontloopt de gemeente zijn verantwoordelijkheid om Nederlandstalig onderwijs te organiseren. ■ JH

Kunsthofograaf Julien Coulommier

‘Schilderen met een fototoestel’

Julien Coulommier is de nestor van de Belgische kunstzinnige fotografie. Zijn immense archief bevat tijdloze beelden waarvan de poëtische zeggingskracht voorop staat en het oorspronkelijke onderwerp naar de achtergrond verschuift. TEKST Ines Minten ■ FOTO David Legrève

‘Ik gebruik de fotografie als een middel om me te uiten, net zoals je dat met andere kunstvormen kunt doen. Zie het als schilderen met een fototoestel.’ Anekdoten, tijdsimplicaties en reportagebeelden hoef je van hem niet te verwachten. ‘Uren en uren heb ik met mijn fiets rondgetoerd, op zoek naar het juiste beeld. Ik ben altijd vrij apart geweest in mijn genre’, zegt Julien Coulommier. ‘Vandaag zie ik zeker geen navolging. In de hedendaagse fotografie lijkt alleen plaats te zijn voor reuzengrote beelden waarop bij wijze van spreken een hele stad te zien is. Voor dat soort fotografie heb ik nooit veel gevoeld. Ik kijk liever naar details en zie hoe die zich verhouden tot het

grotere geheel.’ Het werk van Julien Coulommier wordt subjectieve fotografie genoemd, omdat het perspectief van de fotograaf benadrukt wordt. Abstract kun je de beelden niet altijd noemen. Vaak herken je er figuratieve vormen in, maar nooit geven de foto’s het onderwerp weer zoals de fotograaf het in de werkelijkheid heeft aangetroffen. ‘Ik onderzoek eenvoud tot het uiterste. Met een niemendal kun je een hele wereld creëren.’

Een manier om zich uit te drukken. Daarnaast is Coulommier altijd op zoek gegaan. Als tiener dacht hij dat de poëzie zijn medium zou worden. ‘Samen met een goede vriend was ik bezeten van de avant-gardepoëzie. Het dadaïsme, Paul Van Ostaïjen en

de expressionisten interesseerden ons. We maakten lange wandelingen en praatten over onze passie. De literatuurlessen die we in die tijd, nog voor de oorlog, op het Atheneum van Vilvoorde kregen, vonden we te eng. Het enige wat we er deden, was Vondel ontleiden, terwijl we zagen wat voor fantastische dingen modernere dichters met eigentijdse taal deden. Ik begon ook poëzie te schrijven, maar het ging me niet goed af. Ik had het gevoel dat ik de kern nooit kon vatten, iets wat me later wel lukte met fotografie.’

Tegen de traditionele fotografie

In 1949 kocht Julien Coulommier zijn eerste echt goede fototoestel. ‘Het was een Rolleiflex, een goedkopere versie van de professionele Rolleiflex. Het kostte nog meer dan 3000 frank, wat veel geld was in die tijd, maar op afbetaling ging dat nog net’, glimlacht hij. In de vroege jaren 50 ontdekte Coulommier nieuwe manieren van fotograferen. ‘Tot dan was er vooral aandacht voor traditionele landschaps- en reportagefotografie. Die beviel me niet: ik vond ze saai en academisch. Om daar

tegenin te gaan, begon ik kunstkritieken te schrijven in gespecialiseerde tijdschriften. Ik brak de traditionele fotografie af en kreeg daar van de hoofdredactie ook de ruimte voor, zelfs als er al eens abonnementen werden opgezegd door wat ik schreef.' Onder meer door ontmoetingen met de Duitse avant-gardefotograaf Otto Steinert, begon Coulommier zelf meer met zijn toestel te experimenteren. De *subjectieve fotografie* werd in bepaalde kringen de hemel in geprezen, in andere met de grond gelijk gemaakt. 'Naar aanleiding van een tentoonstelling in Amsterdam noemden de meeste kranten en tijdschriften, met uitzondering van de Groene Amsterdammer, mijn werk zinloos. De fotografie werd nog niet ten volle als kunst gezien', zegt Julien Coulommier. Een ijkpunt was de tentoonstelling *Images inventées* die hij in 1957 samen met collega-kunstenaar Serge Vandercam organiseerde in het Paleis voor Schone Kunsten. Het was een van de vroegste exposities rond creatieve, niet-figuratieve fotografie in onze contreien. 'Die tentoonstelling veroorzaakte een schok in de kunstwereld.'

Een wereld in een wereld

Julien Coulommier toont zijn voorraad ingelijste foto's, waarvan geregeld selecties naar tentoonstellingen reizen. Het valt op dat vooral de natuur veelvuldig voorkomt. 'Een van mijn hoofdthema's is de groeikracht van de natuur', vertelt hij. 'Het boeit me mateloos hoe sterk die kan zijn. Ga maar na: zelfs in een landschap dat gedomineerd wordt door steen en beton zie je in spleten en kieren kleine plantjes woekeren. Dat soort dingen probeer ik uit te beelden.' Vier jaar geleden liep in Charleroi de overzichtstentoonstelling *Entre Mondes*. Die titel zegt veel over de visie van Coulommier en was ontleend aan de Franse surrealistische dichter Paul Eluard, die stelde: 'Il y a un autre monde, mais il est dans celui-ci'. Ook Coulommier put zijn beelden uit de werkelijkheid om zich heen, maar vindt daarin een net iets ander perspectief, een lichtjes vervormde blik, een vervreemdingseffect, dat per foto of fotoreeks een nieuw universum opent.

Coulommier toont een aantal voorbeelden uit zijn reeks *Antropologie*. Bomen en planten spelen steevast de hoofdrol, hoewel het beeld nooit echt om hen draait. Een foto van een varen roept associaties met een danseres op. Een boom wordt een heksachtig personage. 'Op zo'n manier laat ik de werkelijkheid en mijn verbeelding samenkomen', legt Julien Coulommier uit. We komen voorbij een van zijn bekendste foto's, *De tuin van de gevangenis* uit 1954. 'In werkelijkheid is het een foto van een reeks spruitkolen voor een bakstenen muur, maar het beeld roept

een heel ander verhaal op. Je kunt er palmbomen in zien die in de tuin van een gevangenis groeien. Voor de gevangenen staan ze symbool voor hun hang naar vrijheid.' Hij schakelt over op de volgende foto, maar onderbreekt zichzelf snel: 'Je hoeft ook niet alles te geloven wat ik zeg', lacht hij. 'Ik laat graag ruimte voor de eigen interpretatie van de toeschouwer. Het liefst leg ik niks uit en laat ik de beelden voor zich spreken.'

Nieuwsgierigheid en noodzaak

In zijn oeuvre tekent zich een thematisch en visueel continuüm af, maar op technisch en visueel vlak is Julien Coulommier altijd blijven evolueren. Vandaag fotografeert en bewerkt hij digitaal. 'Mijn eerste kennismaking met de digitale fotografie kwam voort uit nieuwsgierigheid', vertelt hij. 'Ik zie in dat de digitale technieken bepaalde subtiliteiten naar voor kunnen brengen die je analoog moeilijk bereikt. Toch was de overgang voor mij niet vanzelfsprekend. Ik was jarenlang verslaafd aan de donkere kamer. Bovendien waren mijn eerste digitale proeven veeleer ontgoochelend. Ik kreeg er niet de diepte in die ik zocht. Toen ik enkele jaren geleden begon te sukkel met mijn heup en een zware operatie heb ondergaan, had ik echter geen keuze meer. Sindsdien ben ik veel beperkter in mijn bewegingen. De computer is nog haalbaar: die staat gewoon in mijn werkkamer.'

Ook het gebied waar hij zijn beelden vindt, is de laatste tijd wat beperkter geworden. 'Vroeger fietste ik veel door de bossen rond Brussel', zegt hij. 'Uren was ik onderweg, tot ik ergens een frappant beeld tegenkwam. Soms zag ik iets vanuit een ooghoek en was ik er voorbij voor ik het goed en wel besepte. Dan keerde ik op mijn passen terug, hoewel het soms onbegonnen werk is om precies dat beeld terug te vinden.' De fotograaf legt uit dat hij altijd van bomen gehouden heeft.

'In Vilvoorde, waar ik ben opgegroeid, zat ik vaak onder een rij ritselpopulieren over poëzie te praten. Ze hebben me meer dan eens geïnspireerd. In 1948 ben ik getrouwd en naar Oudergem verhuisd, wat dichterbij het Zoniënwoud. Toen mijn vrouw en ik kinderen kregen, keken we uit naar een grotere woonst en hebben we dit huis gebouwd in Wezembeek-Oppem', zegt Coulommier. 'Nu is het hier nog altijd vrij groen, maar in de jaren 50 kon ik via een korenveld zo het Zoniënwoud in lopen.' De fotograaf wijst op de grootste van een clubje bomen in zijn tuin. 'Enorm is die geworden', zegt hij. 'Ik herinner me nog goed dat we hem plantten, toen mijn kinderen kleuters waren. Het was een minuscuul kerstboompje in die tijd.' Vandaag komen veel van zijn beelden uit zijn tuin of uit de iets ruimere omgeving van zijn huis. 'Ach, je moet je aanpassen. Zo gaat dat in het leven.'

In zijn werkkamer snuistert Coulommier door de vele mappen en boeken met zijn werk. Eén doos bevat foto's uit het prille begin van zijn carrière, toen hij nog niet ten volle van de creatieve fotografie geproefd had. Er figureren familieleden op, maar ook kunstenaars met wie de fotograaf nauwe contacten onderhield. 'Hier is Marcel Broodthaers', toont hij. 'Toen hij nog voornamelijk poëzie schreef, hebben we veel samengewerkt, zoals voor het boek *Statues de Bruxelles*. Daarin staan mijn persoonlijke, kritische foto's naast zijn poëtische teksten. Van onder een andere stapel diept hij zijn laatste doka-beelden op. 'En dit zijn de eerste digitale. Je ziet dat ze nog niet bevredigend waren, toen.' Tot slot haalt de fotograaf de schouders op en glimlacht: 'Als je alles wil zien, zul je eens enkele dagen moeten komen logeren, denk ik.'

5 DECTOT 23 JAN

Julien Coulommier

Asse, Galerij De Ziener, 02 452 77 86

DU 'Malen mit einer Fotokamera'

Julien Coulommier aus Wezembeek-Oppem ist der Nestor der künstlerischen Fotografie in Belgien. Sein riesiges Archiv umfasst zeitlose Bilder, bei denen die poetische Aussagekraft im Vordergrund steht und der ursprüngliche Gegenstand in den Hintergrund rückt. 'Ich verwende die Fotografie als ein Mittel, um mich auszudrücken, genau wie man das mit anderen Kunstformen tun kann. Betrachten Sie es als Malen mit einer Fotokamera.' Sein Werk wird subjektive Fotografie genannt, da die Perspektive des Fotografen besonders hervorgehoben wird. Als abstrakt kann man die Bilder nicht immer bezeichnen. Häufig erkennt man darin

figurative Formen. Doch nie geben die Fotos den Gegenstand wieder, wie der Fotograf ihn in der Wirklichkeit angetroffen hat. 'Eines meiner Hauptthemen ist die Wachstumskraft der Natur. Ich bin völlig fasziniert, wie stark diese sein kann. Selbst in einer Landschaft, die von Stein und Beton dominiert wird, sieht man in Spalten und Ritzen kleine Pflanzen wuchern. Solche Dinge versuche ich darzustellen.' Coulommier zeigt eine Reihe von Beispielen dafür. Ein Foto von Farn erweckt Assoziationen mit einer Tänzerin. Ein Baum wird zu einer hexenähnlichen Figur. 'Auf diese Weise verbinde ich die Wirklichkeit mit meiner Phantasie.'

'België is een Franstalige staat, het Nederlands is de taal van de vijand!' Voor de Belgische revolutionairen was het in 1830 ondenkbaar dat het Nederlands de bestuurstaal zou worden. De elite sprak Frans, Vlaams stond synoniem voor onderontwikkeling en armoede. Het legde de kiem voor de taalgevoeligheden van vandaag. Waarom is de taalsituatie in ons land zoals ze is?

TEKST Bart Claes • FOTO Filip Claessens

Duidelijke grenzen maken goede burens

Als Vlamingen en Franstaligen elkaar niet vinden aan de onderhandelingsstafel kijkt daar niemand nog van op. Maar probeer eens aan een buitenstaander uit te leggen waarom dit zo is. 'De taalpolitiek van Willem I van Oranje lag aan de basis van de Belgische revolutie. De vorst had van het Vlaams een bestuurstaal gemaakt in de Vlaamse provincies. Voor de Belgische revolutionairen was het echter ondenkbaar dat België een tweetalig land zou worden. In de Belgische Grondwet wordt taalvrijheid ingeschreven, maar

die maatregel moest eigenlijk de eentalige Franstaligen beschermen. Zo werd het Frans de taal van het bestuur, het gerecht en het militaire bevel. Alleen in het Frans gepubliceerde wetteksten hadden rechtskracht. Het Frans was de taal van de elite en het moest de overkoepelende bestuurstaal worden van de nieuwe staat België', verklaart professor Hendrik Vuye, specialist staatsrecht en Rechten van de Mens en als Vlaming aan de slag aan de universiteit van Namen.

Pas in de jaren 1873-1883 worden de eerste, voorzichtige taalwetten gestemd die de Vla-

mingen in Vlaanderen beperkte taalrechten geven. 'Maar van gelijkheid van beide talen is nog geen sprake. Vlamingen krijgen enkele taalrechten, maar Vlaanderen blijft eigenlijk taalhomogeen Frans', verduidelijkt Vuye. Er volgen nog enkele voorzichtige hervormingen, maar pas bij de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht voor mannen in 1919 en het vrouwenstemrecht in 1948 moeten de in Vlaanderen verkozen politici ook rekening houden met de vele Franskundige kiezers.

Persoon versus territorium

'De wet op het taalgebruik in bestuurszaken van 31 juli 1921 erkent voor het eerst het territorialiteitsbeginsel en stelt de eentaligheid van de Vlaamse provincies voorop. Er worden taalgebieden afgebakend. De eerste taalgrens ligt echter niet vast. Aan de hand van een tienjaarlijkse volkstelling kunnen gemeenten van taalgebied wisselen. In Vlaanderen krijgen Franstaligen een verregaande bescherming, omgekeerd geldt die regeling niet.'

Zo werd iedere volkstelling een taalstrijd. Daarom komt er uiteindelijk - door de taalwetten van 1962 en 1963 - een vaste taalgrens. 'De gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem krijgen een bijzonder taalregime.' Over deze faciliteiten heerst er sindsdien volop discussie en interpretatie. 'Franstaligen bekijken de taalwetgeving door een andere bril. Ze gaan uit van het personaliteitsbeginsel, niet van het territorialiteitsbeginsel. Dat is echter juridische nonsens, want zowel het Grondwettelijk Hof als de Raad van State oordelen dat in België het territorialiteitsbeginsel geldt. Via het personaliteitsbeginsel willen Franstaligen allerlei bevoegdheden bekomen in Nederlands taalgebied. Wanneer het evenwel over het Franse taalgebied gaat, verdedigen ze de territorialiteit. Franstaligen eisen dus rechten op in Vlaanderen, maar zijn niet bereid om rechten toe te kennen in Franstalig België. Dat is een constante sedert 1830.'

Dat is ook de reden waarom we nooit communautaire vrede hebben gekend. 'De grenzen worden voortdurend in vraag gesteld. Sommige politici eisen in het Nederlandse taalgebied zelfs bevoegdheden op voor de Franse gemeenschap. Je kunt toch niet in Vlaanderen wonen en eisen dat de wetgeving van de Franse Gemeenschap toegepast wordt? Pas van zodra de grens niet meer in vraag wordt gesteld, kan er communautaire vrede komen.'

i Op woensdag 8 december om 20 uur houdt Hendrik Vuye een lezing over Taal en territorialiteit in het Koloniënpaleis in Tervuren, www.derand.be

FR Les frontières claires font de bons voisins

Pourquoi la situation linguistique est-elle ce qu'elle est dans notre pays? Malgré les frontières linguistiques, les lois linguistiques et les facilités, nous n'avons jamais connu de paix communautaire, mais de nombreuses discussions linguistiques. Comment peut-on l'expliquer? 'Les frontières sont constamment remises en cause. Certains hommes et femmes politiques exigent même des compétences pour la Communauté

Française en région néerlandophone. Il n'est tout de même pas possible de résider en Flandre et d'exiger l'application de la législation de la Communauté Française? Ce n'est que lorsque la frontière ne sera plus mise en question qu'on connaîtra la paix communautaire', dit le professeur Henrik Vuye, spécialiste du droit constitutionnel et des droits de l'homme, et flamand en fonction à l'université de Namur.

AGENDA
DECEMBER
2010

Uit

in de Rand

Dichtbij de sterrenhemel

EX
PO

Wat weten we over het zonnestelsel, de planeten en de kosmos?

De tentoonstelling *Be a star* maakt het mogelijk om via een pedagogisch en zintuiglijk parcours het universum te leren kennen in drie dimensies: wetenschappelijk, artistiek en filosofisch.

'We baseren ons op een project van de *Cité des sciences* in Parijs', licht directeur **Arnaud Bozzini** toe. 'Bovendien kregen we de medewerking van de Koninklijke Sterrenwacht van België. De scenografie is alvast heel bijzonder. Dankzij de architecturale structuur van het Atomium kan de hemel via projecties makkelijk worden opgeroepen.'

De tocht via een roltrap naar de expobol geeft de bezoeker al meteen de indruk dat hij een ruimtereis maakt. Onderweg hoort hij vreemde kosmische geluiden. Het eerste plateau is gehuld in duisternis. Een donker kleed met openingen bedekt de ronde wand. De centraal opgestelde glazen kooi is fel verlicht. Korte wetenschappelijke teksten en grafische animaties vertellen over de Big Bang en het uitdijende universum. Op de vloer verschijnen de sterrenbeelden. Er wordt gepeild naar de grootte van het heelal, maar omdat het onmetelijk en oneindig is, gaat het ons begrip te boven. Via een tiental telescopen kunnen de schilderij-

en, filmbeelden, foto's en tekeningen, die in de openingen van de decorwand zijn opgehangen, van naderbij worden bekeken. Al deze artistieke creaties zijn stille getuigen van de fascinatie voor de hemel en het heelal. In ligstoelen kun je genieten van een video-installatie over de sterren en het melkwegstelsel. De beelden zijn afkomstig van de telescopen Hubble, Planck en de bijbehorende onderzoekslaboratoria. Met behulp van interactieve systemen kan informatie worden opgevraagd.

Het tweede plateau focust op de planeten van het zonnestelsel en de maan. Hun ontstaan, evolutie en werking worden toegelicht. Kinderen kunnen zich vergapen aan de historische nieuwsbeelden van de eerste stappen van de mens op de maan. Ook wordt de grappige stille film *Voyage sur la lune* van Méliès uit 1902 vertoond. Voor een duizelingwekkende ervaring zorgt de installatie *Still lost* van Douglas Gordon. De bezoeker ziet zichzelf in talloze spiegels ontelbare malen herhaald. Ten slotte wordt de plaats van de mens in de kosmos bevestigd. Zijn wij het resultaat van toevalligheden? Verloopt de evolutie van het universum willekeurig? Of zijn we het resultaat van wat voorzien is? Wat is onze eindbestemming? Naar de antwoorden kunnen we enkel gissen. ■ LUDO DOSOGNE

TOT 25 APR

Be a star

Brussel, Atomium, www.atomium.be

Kommil Foo zoals het moet

THEA
TER

Raf en Mich Walschaerts

vinden het triest dat het leven zo kort is. Om de vergankelijkheid te onderstrepen, hebben ze voor hun De Luxe-tournee het **Orquesta Tanguedia** ingehuurd. Met hun vurige arrangementen zorgen de acht muzikanten ervoor dat je van de existencialistische bespiegelingen niet somber wordt. De teksten doen vaak denken aan de surrealistische romans van Gabriel Garcia Marquez. Hoewel niemand in staat wordt geacht om de dood te bezweren, wordt ons toch een blik op de overzijde gegund. Vooraleer we naar het land van de vrede en de stilte worden gebracht, lonkt de liefde in al zijn verschijningsvormen. We moeten wel rekening houden met hinderlagen, die het extatische genot bemoeilijken. Ernst en humor gaan hier hand in hand. Kommil Foo speurt ook naar de God in ieder van ons. Bekende sprookjes en mythes krijgen een nieuwe inkleuring. Raf en Mich belichamen onder meer een prins en een prinses, die hun communicatie hebben beperkt tot het hilarisch playbacken van elkaar. Telkens **Gwen Cre-sens** zijn bandoneon opentrekt, lijkt het alsof de muzikale demonen op het publiek worden losgelaten. Wanneer vervolgens de storm tot bedaren komt, prevelt een van de twee broers meditatieve zinnen ■ LD

WO · 22 DEC · 20.30

Kommil Foo De Luxe

met Orquesta Tanguedia

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

THEATER

Wat kun je nog van het leven verwachten als je ouders, grootouders en een aantal neven en nichten zelfmoord hebben gepleegd? Johan Heldenbergh en Mieke Dobbels veinzen in *The Broken Circle Breakdown featuring the cover-ups of Alabama* dat het hen persoonlijk is overkomen.

© KURT VAN DER ELST

Als hij ma geen cow

Uit wanhoop trekken ze als verklede cowboys met een vierkoppige begeleidingsband langs hippe salons en foute kroegen. Hij transformeert niet in een Bonanzafiguur, maar in Didier, een soort Johnny Cash. Zij wordt met haar kitscherige en opzichtige outfit een kloon van Dolly Parton. Tussen de songs koelen ze hun woede af op hun opvoeders en valse profeten. Vooral de godsdienstpredikers krijgen het erg te verduren. Hebben zij immers niet in naam van de moraal belangrijke wetenschappelijke onderzoeken, die veel mensen hadden kunnen redden, tegengewerkt? Het zangduo dreigt te splitten als blijkt dat Alabama's kind ten dode is opgeschreven. Toch houdt de relatie stand. Om hun rouw te verwerken zoeken ze 's nachts naar hun 'kleintje' tussen de sterren.

In tegenstelling tot de heersende trend wordt echt op de gevoelens ingespeeld. Wie erin meegaat, kan zijn tranen niet bedwin-

Verhaal zonder woorden

MUZIEK

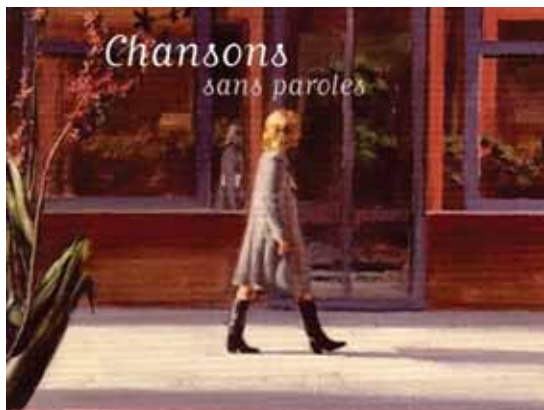
Tijdens de donkerste dagen van het jaar willen we magische momenten beleven. De muzikale miniaturen van **Wouter Vandenabeele** en zijn drie trawanten uit het folkcircuit dragen daar zeker toe bij. Met hun instrumenten vertellen ze een verhaal zonder woorden. Het concert pint zich niet vast op de Bijbelse overlevering, maar krijgt een multicultureel tintje. Folkviolist Wouter Vandenabeele speelde bij Ambrozijn en

Olla Vogala. Hij realiseerde projecten met de Senegalese peulstrijker Issa Sow en leidde het Hadzjidakis project op de Olympische Spelen in Athene. Recent toerde hij met Turkse en Zuid-Afrikaanse muzikanten. Accordeoniste **Anne Niepold** speelde bij Eleonor en Graindelavoix. Met 's Nachts zijn alle katten grijs bewees ze dat ze ook kinderen met een woordenloze klankvoorstelling kan bekoren. Contrabassist **Joris Vanvinckenroye** was een van de bezielers van Troissoeurs en oprichter van Aranis. **Soetkin Baptist** zong bij Ishtar. Hiermee zijn alle ingrediënten voor een stemmig kerstconcert aanwezig. ■ LD

VR · 17 DEC · 20.00

Chansons sans paroles

Wouter Vandenabeele, Soetkin Baptist e.a. Ossel, Sint-Jan-Baptistkerk, 02 460 73 24

Liefde overwint

FILM

Wat doe je als je tussen twee culturen gewrongen zit? Haast alle inwijkelingen en hun families worstelen met dit probleem. Ook de Turkse Gentenaar **Kadir Balci**. Voor zijn debuutfilm *Turquaze* engageerde hij Turkse Vlamingen en Vlamingen zonder buitenlandse roots. Zijn broer — in het gewone leven pizzabakker — Burak speelt Timur, die een relatie aanknoopt met Sarah, gespeeld door **Charlotte Vandermeersch**. Zijn moeder blijft na de begrafenis van zijn vader alleen achter in Istanbul. Door trompet te spelen bij een fanfare, waarvan de dirigentenrol door **Johan Dehollander** wordt ingevuld, hoopt hij een oude droom te realiseren. Hij raakt zo bezeten door de muziek dat zijn vriendin zich tekort gedaan voelt. Bovendien hebben ze het beiden moeilijk om hun verhouding aan hun familie bekend te maken. ■ LD

DI · 7 DEC · 20.30

Turquaze

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ar boy wordt

gen. Het is wel wennen aan de Gentse tongval en het recht-voor-de-raapse taaltje van de acteurs. Er wordt een huiselijke sfeer gecreëerd met knusse tafeltjes en lampenkappen. Dat country de boventoon voert, betekent niet dat Compagnie Cecilia de zijde kiest van de onverdraagzame conservatieve bewegingen in de States. 'Deze fanatiekelingen zijn vergeten dat country een multiculturele muziekstijl is', zegt **Heldenbergh**. 'Er zijn invloeden te bespeuren van het Franse chanson, de Italiaanse opera, de Poolse polka, de Weense wals, de zigeunermuziek, de Arabische harmonieën en de ritmische santeriarituelen van de zwarte slaven.'

Marijke Pinoy ontwierp de kraakwitte kostuums van de muzikanten. Ze dragen een cowboyhoed en een grijsgroen strikje. **Nils De Caster, Pol Depoorter, Patrick Riguelle en Mario Vermandel** spelen pedal steel, banjo, wasbord, fiddle en mandoline.

Belangrijk is het laagdrempelige karakter. 'We mikken op een ruim publiek van alle milieus en leeftijden. Op de Gentse Feesten bereikten we naast de theaterfreaks ook toevallige passanten en hangjongeren, die nog nooit een voorstelling hadden meegemaakt. Net als in onze musical over de krachtpatser John Massis hebben we ook een boodschap. Onder het motto *Mamas, don't let your babies grow up to cowboys* hopen we ons steentje bij te dragen tot een betere wereld, waarin niet de wet van de sterkste, maar de samenhangigheid en de solidariteit regeert.' Op die manier wordt de cirkel van het geweld doorbroken.

■ LUDO DOSOGNE

VR · 10 DEC · 20.30

**The broken circle breakdown
feat. the cover-ups of Alabama**

Compagnie Cecilia

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

vooroordelen

Sneeuwman met kamerorkest

Het seizoen van ijsshows en sneeuwspecials is aangebroken. Waarom neem je de kinderen deze keer niet met de slee mee naar *De Sneeuwman*, een mooie productie die een bijzondere tekenfilm combineert met klassieke muziek? Vzw Sprookjesconcerten is gespecialiseerd in het uitvoeren van muzikale sprookjes voor kinderen. Misschien ken je hun luister-cd waarop *Peter en de Wolf* van Peter Tsjaikovski wordt uitgevoerd met Wim Opbrouck als verteller. Een andere klassieker, die al enkele keren werd hernomen, is *De Sneeuwman*. *The Snowman* is een Britse kinderfilm uit 1982, gebaseerd op het gelijknamige boek van Raymond Briggs. De film, met muziek die speciaal werd gecomponeerd door Howard Blake, haalde destijds een Oscarnominatie. Hij vertelt het verhaal van een jongetje dat in de verse sneeuw een sneeuwman maakt, die om middernacht tot leven komt. De sympathieke sneeuwman moet dringend naar een groot sneeuwmannenfeest en neemt de jongen mee. Samen vliegen ze naar het hoge Noorden. De eenvoudige maar mooie tekenfilm wordt getoond met de bijhorende muziek uitgevoerd door een kamerensemble met solisten van De Munt, onder leiding van Dirk Boij. Televisiepresentatrice Sophie Van Mol is de verteller en het onweerstaanbare themalied *Walking in the air* wordt vertolkt door een jongenssopraan.

■ MB

ZA · 18 DEC · 19.00

De Sneeuwman

Sprookjesconcert

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Struikrovers

Het bosmuseum in Groenendaal is het enige museum over het Zoniënwoud, een groene long van ruim 4000 ha gespreid over de drie gewesten. Het wordt beheerd door het Vlaamse Gewest en heeft onderdak in de gerestaureerde pachthoeve van de voormalige Augustijnerpriorij. Vandaar dat het museum genoemd is naar Jan van Ruusbroec, de stichter van de priorij. De permanente tentoonstelling staat stil bij de geschiedenis en de ecologische en economische functie van het Zoniënwoud. Dit is immers één van de grootste beukenbossen in de Benelux. Het bosmuseum besteedt aandacht aan de ontelbare toepassingen van hout. Tot eind januari loopt een tijdelijke tentoonstelling over *kleine struikrovers*. Het betreft langwerpige roofdieren op korte pootjes, die zich hullen in hun typische *bontjas*. Deze marterachtigen zijn uitmuntende jagers, waaronder de atletische boomarter, de sierlijke hermelijn, de bunzing (met een soort zorromasker) en de zeldzame otter. Voor (school)groepen zijn er educatieve natuurateliers en speelse bosverkenningen. Het museum is gratis voor individuele bezoekers en een ideale uitvalsbasis voor een boswandeling. ■ CH

i In het kader van de *Zondagen van het Museum* is er op 5 december om 10.30 uur een lezing over het kasteel van Groenendaal. Hiervoor moet je vooraf inschrijven. Het bosmuseum is open van dinsdag tot zondag van 13 tot 17 uur. Meer info: 02 658 09 53, voor scholen www.inverde.be, voor anderen www.ngz.be

De stroomversnelling van Daan

MU
ZIEK

Sinds hij definitief afscheid nam van Bobbejaan Schoepen met een zinderende gitaarversie van *Zie ik de lichtjes van de Schelde* leeft **Daan Stuyven** in een stroomversnelling. 'De drive is groter dan ooit',

bekent hij. 'Die was ook nodig voor mijn jongste cd. Ik heb alles honderden keren veranderd. We werden er helemaal gek van. Om het instrumentaal nummer *Protocol* in te blikken, moest ik de minimalistische techniek onder de knie krijgen. Vaak konden we tijdens de opnames onze gevoelens niet meer beheersen. *Wife-beater* klinkt supergewelddadig en triest. Het nummer handelt over opbiechten en vergeven. De woorden komen uit de mond van een macho. Ik kon mijn tranen nauwelijks bedwingen.' Zijn vroegere songs heeft Daan niet afgevoerd. Hij brengt ze in een nieuw arrangement en zorgt ervoor dat de teksten beter tot hun recht komen. Als instrument wisselt hij de gitaar met de vleugelpiano af. Percussioniste **Isolde Lasoen** en cellist-contrabassist **Jean-François Assy** maken het geluid compleet. ■ LD

VR • 3 DEC • 20.30

Daan

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

Een verhaal

Intieme songs op het tapijt

© TINE DE WILDE

MU
ZIEK

Bij tapijtconcerten kun je je languit neervlijen om dubbelklik te genieten van intieme songs, die je bijna worden toegefluisterd. **Nathalie Meskens** opent met het veelbelovende *In a manner of speaking, give me the words* van de Franse alternatieve band Nouvelle Vague. De actrice uit de televisieseries *Kaat & Co* en *David*, die sinds enige tijd ook als zangeres haar vrouwtje staat, is verslingerd op doordenkers met een amoreus tintje. In *God's song* van Randy Newman ontrafelt ze de religieuze verlangens van de mens. Ze gaat ook te rade bij de Afro-Amerikaanse zangeres Erikah Badu, één van de boegbeelden van de neo-soul, die beweert dat de meeste intellectuelen ongelovig

zijn. *Ain't no sunshine* van Bill Withers gaat erin als zoete koek. Dit blijkt al jaren een onverwoestbaar lievelingsnummer van Meskens, die de volumeknop van de radio helemaal opendraaide, telkens ze de eerste noten opving. Met *Black to black* treedt ze in het voetspoor van Amy Winehouse, al is haar versie minder excentriek. Haar pianist **Jeroen Tilkin** heeft halverwege het concert een verrassing in petto. Met *Music for a while* laat hij ons proeven van het barokke repertoire van de bevlogen 17e eeuwse Britse componist Henry Purcell. ■ LD

VR • 3 DEC • 20.30
Nathalie Meskens

Tapijtconcert
Linkebeek, CC de Moelie, 02 380 77 51

Wat als je als kever wakker wordt?

THEA
TER

Na een akelige droom zal je doorgaans opgelucht ontwaken. Maar hoe zou je reageren als je er helemaal anders uit zou zien? Franz Kafka laat in zijn novelle *De gedaanteverandering* (*Die Verwandlung*) de hoofdpersoon Gregor Samsa wakker worden als een reusachtige kever, die niet eens het bed uit kan omdat zijn schild hem hindert. **Tania Van der Sanden, Dominique Van Malder, Joris Van den Brande, Jo Jochems en Marij Denijs** van Theater Antigone pluisten, de brieven, dagboeken en verhalen van de Praagse schrijver uit en ontdekten dat hij zich nog wel vaker associeerde met allerlei ongedierte, toen hij van 1910 tot 1922 in dienst was bij het Verzekeringsinstituut voor Arbeidsongevallen van het koninkrijk Bohemen. De acteurs, die zich voor de gelegenheid *De Kafka's* noemen, situeren hun stuk in een gelijkaardige instelling. Ze laten zich 's nachts insluiten en komen van onder hun bureau tevoorschijn als het donker is. Zullen ze erin slagen om de bizarre alter ego's van Kafka tot leven te wekken? Of is hun project tot mislukken gedoemd? In tegenstelling tot de meeste theatermakers kiezen ze niet voor een afgemeten voorstelling, maar voor een revue. Regisseur **Bart Danckaert** mikt op een familiepubliek. ■ LD

WO • 15 DEC • 20.30
De Kafka's

Theater Antigone
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

van ontgoocheling

EX
PO

Oorspronkelijk heette hij Francis De Smedt, maar als artistieke globetrotter noemt hij zich liever **Francis Alj's**. In de jaren tachtig verhuist hij van Antwerpen naar Mexico City. Voor zijn performances en kunstwandelingen exploreert hij ook andere wereldsteden. In Havana trekt hij voor een meerdaagse tocht in 1994 magnetische schoenen aan, waarmee hij onderweg metaalafval verzamelt. Stukje bij beetje brengt hij de hele stad in kaart. Twee jaar later verkent hij onder invloed van drugs Kopenhagen. Op de Biënnale van Venetië laat hij in 2001 tijdens de openingsceremonie in de Giardini vijf pauwen los als kritiek op de ijdelheid van het kunstenbedrijf. De economische crisis en de grensconflicten laten hem

niet onberoerd. Zijn artistieke ingrepen hebben geen vrijblijvend karakter. Via verschillende poëtische invalshoeken hoopt hij stadsontwikkelaars en politici te beïnvloeden. De bewerkte stadsplannen, reportagefoto's, tekeningen, installaties en videofilms in Wiels geven een mooi overzicht van zijn werk. De titel van deze retrospectieve, *A Story of Deception*, is meerduidig. Francis Alj's geeft toe dat hij ontgoocheld is over de wereld en over de bescheiden resultaten van zijn artistieke acties. Toch kan hij geregeld illusies en waanbeelden doorprikken. ■ LD

TOT 30 JAN
A Story of Deception

Brussel, Wiels, 02 340 00 50,
www.wiels.org

© KURT VAN DER ELST

Guur leven trotseren

DA
NS

Het regent, stormt en sneeuwt in de jongste productie van **Peeping Tom**, maar de bewoners van de Vandenbrandestraat 32 weten hoe ze op een creatieve manier met deze gure omstandigheden moeten omgaan. Regisseuse **Gabriela Carrizo** en choreograaf **Franck Chartier** inspireren zich onder meer op de film *The Ballad of Narayama* van de Japanse cineast Shohei Imamura. We worden geconfronteerd met een geïsoleerde gemeenschap in de bergen, die haar eigen gebruiken en taboes kent. De personages trachten niet alleen hun eenzaamheid, maar ook hun angsten en driften op een rituele manier te bezweren. Hun innerlijke krachten zijn vaak zo sterk dat ze hun fysische grenzen verleggen en acrobatische bewegingen uitvoeren, die het choreografisch arsenaal van circusartiesten in hoge mate overtreffen. Een man, die als menselijk trekpaard voor zijn berij-

©HERMAN SORGELOOS

der fungeert, moet ook nog zijn koffers en zakken textiel meezeulen. De kou schrikt de vreemde barakbewoner niet af. Hij komt met ontbloot bovenlijf naar buiten om zijn lusten te botvieren. Maar zodra hij drie passerende skitoeristen opmerkt, staakt hij zijn nummertje. De paraplu, die bij een felle regenbui wordt opgediept, biedt onvoldoende beschutting. De eigenaar ervan wordt door de

wind opgetild en vliegt in een tafereel, dat aan een schilderij van Marc Chagall herinnert, naar zijn geliefde. ■ LD

VR · 17 DEC · 20.30
32, rue Vandenbranden

Peeping Tom

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Rios-Neve-Proesmans Opzweepend muzikaal vuurwerk

MU
ZIEK

Gehijg en gekreun zijn niet van de lucht. Er heerst een zwoele, openhartige sfeer. Dit moet **Gabriel Rios** zijn. Sinds de Puertoricaan met zijn ongepolijste latinomix de Vlaamse podia veroverde, kan er weer lustig met de stem geïmproviseerd worden. Samen met pianist **Jef Neve** en percussionist **Kobe Proesmans** garandeert dat muzikaal vuurwerk.

Het idee voor de akoestische concerttournee ontstond in de kelders van de Ancienne Belgique, toen ze samen op de uitreiking van de Zamu Awards zaten te wachten. Het trio brengt een selectie uit Rios' jongste album *Morehead*. Zonder Jimi Hendrix van zijn troon te willen stoten, waagt het drietal zich toch aan zijn onverwoestbare Woodstockklassieker *Voodoo Child*. Het tempo van de oorspronkelijke versie wordt opgedreven zodat het bluesnummer bijna in het vaarwater van de swing komt.

Helemaal pretentieloos klinkt *Baby lone star*, dat de voorbije jaren is uitgegroeid tot een kampvuurhit. In *Wish* ontsluit **Gabriel Rios** zijn hart. Hij weet niet of hij nog de vrouw mag beminnen die hem zoveel nachtmerries bezorgde. Met *Porque te vas* treedt hij in het voetspoor van Jeanette, die de song op een onvergetelijke manier vertolkte in de beroemde Spaanse film *Cria Cuervos*. Ondanks de onheilspellende geluiden die hij produceert in *I'm gonna die tonight* hoeft niemand te panikereren. Net als zijn twee muzikale trawanten is Rios springlevend. Meer, ze azen hier duidelijk op een volwaar-

dige erkenning in het soulmilieu. In *For the wolves* vertelt hij het poëtische verhaal van een jongen, die ongewild zijn dood tegemoet loopt in de sneeuw. Een uitgelezen nummer voor de tijd van het jaar. Suggestief is het golvende pianospel van **Jef Neve**. Met *Dink's song* vervoegt Rios talloze Amerikaanse zangers – van Bob Dylan tot Jeff Buckley – die al sinds het begin van de vorige eeuw een hommage brengen aan Dinky, een Afro-Amerikaanse migrantenvrouw die de kleren wast van de man, die haar verlaten heeft.

Dat **Kobe Proesmans** de percussiepartijen voor zijn rekening neemt, blijft niet zonder gevolgen. Het concert krijgt er vaak een opzweepend karakter door. Als slagwerker verdiende hij zijn sporen bij diverse ensembles als El Tattoo del Tigre, Zita Swoon, de Kakkewieten en Technotronic. ■ LUDO DOSOGNE

Gabriel Rios feat. Jef Neve & Kobe Proesmans

WO · 8 DEC · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

ZO · 19 DEC · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

©DELPHINE BAFORT

agenda

PODIUM

THEATER

DO · 2 DEC · 20.30

Force Majeure

Lazarus
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

VR · 3 DEC · 20.30

Kinderheil

Theatermakershuis
De Queeste / 't Arsenaal
Grimbergen,
CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 3 DEC · 20.30

Cloaca

Het Gevolg
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

VR · 3 DEC · 20.30

Als de dood voor het leven

Hubert Damen
Tervuren, GC Papeblok,
02 768 03 00

VR · 10 DEC · 20.30

The broken circle break-down feat. the cover-ups of Alabama

Compagnie Cecilia
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

WO · 15 DEC · 20.30

De Kafka's

Theater Antigone
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA · 18 DEC · 20.30

Stukken van mensen

Ultima Thule
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 22 DEC · 20.30

Woyzeck

NTGent
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

KIDS

WO · 1 DEC · 15.00

From Russia with love

Ballet van de kuikentjes
Alsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

Ook de Sint steekt zijn vinger in de lucht

Jan De Smet
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06
ZA · 4 DEC · 14.00
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

Sinterklaashappening

ZO · 5 DEC · 14.00
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43
ZO · 5 DEC · 14.00
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZO · 5 DEC · 15.00

De nieuwe kleren van de Sint

Uitgezonderd
Linkebeek, CC de Moelie,
02 380 77 51

ZO · 5 DEC · 15.00

Hoe het varken aan zijn krulstaart kwam

Ensemble Leporello
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

Dwarrel

Compagnie Circ'ombelico
ZO · 12 DEC · 14.00 EN 16.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90
ZO · 19 DEC · 15.00
Tervuren, GC Papeblok,
02 768 03 00

WO · 15 DEC · 15.00

Plop en de kabouterbaby

familiefilm
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZA · 18 DEC · 19.00

De Sneeuwman

Sprookjesconcert
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZO · 19 DEC · 14.00, 15.30 EN 17.00

Kroes

Pokvzw
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZO · 19 DEC · 15.00

Olifant en krokodil

Theater Anna's Steen
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 21 DEC · 15.00

The karate kid

Alsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

WO · 22 DEC · 14.00

Clown Tobi

Drogenbos,
GBS De Wonderwijzer,
02 333 05 70

WO · 22 DEC · 14.00

Mama Moe en de kraai

familiefilm
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

WO · 22 DEC · 15.00

Sammy's avonturen: de geheime doorgang

familiefilm
Wemmel-Oppem,
GC de Kam,
02 731 43 31

HUMOR

DO · 2 DEC · 20.00

Aap

Manmanman
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

VR · 10 DEC · 20.30

ctrl+alt+del

Michael Van Peel
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Geloof mij!

Nigel Williams
VR · 10 DEC · 20.30
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

VR · 17 DEC · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

10 EN 11 DEC · 20.30

Terra Rare

De Frivole Framboos
Grimbergen,
CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 16 DEC · 20.00

Je zal alles worden

Wouter Deprez
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DO · 16 DEC · 20.30

Alone

Silvester
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Stukken van mensen (18/12)

Force Majeure (2/12)

Sinterklaashappening (5/12)

Op drift (9/12)

© TINE DE WILDE

© ANTOINE CHAUDRON

© TINE DE WILDE

VR · 17 DEC · 20.30

Ik tel tot tien

Bart Cannaerts
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

WO · 22 DEC · 20.30

Kommil Foo De Luxe

met Orquesta Tanguedia
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 23 DEC · 20.30

Doortocht

Adriaan Van Den Hoof
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DANS

VR · 17 DEC · 20.30

32, rue Vandenbranden

Peeping Tom
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

SENIOREN

MA · 6 DEC · 14.30

Dik in orde

Luc Caals, Liz Larssen en muzikanten
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DO · 9 DEC · 14.00

Lize Marke

Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

MU ZIEK

DO · 2 DEC · 20.30

100 jaar Django Reinhardt Swing!

Fapy Lafertin, Lollo Meier e.a.
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 3 DEC · 20.30

Daan

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

VR · 3 DEC · 20.30

Nathalie Meskens

Tapijtconcert
Linkebeek, CC de Moelie, 02 380 77 51

Doumale

Issa Mbaye Diary Snow

VR · 3 DEC · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 8 DEC · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR · 3 DEC · 21.00

Popacademix

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA · 4 DEC · 20.00

Winterconcert

De Eendracht
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DI · 7 DEC · 20.00

De Bonski's zijn terug

Lennaert Maes
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

Gabriel Rios feat. Jef Neve & Kobe Proesmans

WO · 8 DEC · 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 19 DEC · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DO · 9 DEC · 20.00

Warmer dan ooit

Marleen Merckx en Kris Baert
Wemmel,
GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO · 9 DEC · 20.30

Op drift

Hautekiet & de Leeuw
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 10 DEC · 20.00

Songs from the Brill Building

Patrick Riguelle, John Terra & band
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 10 DEC · 20.30

Raymond van het Groenewoud

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 12 DEC · 15.00

The Musical Songbook

Ann Van den Broeck
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DO · 16 DEC · 20.00

Wim De Craene, 20 jaar later

Andrea Croonenberghs, Della Bosiers,
Mira e.a.
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 17 DEC · 20.00

Chansons sans paroles

Wouter Vandenabeele, Soetkin
Baptist e.a.
Ossel, Sint-Jan-Baptistkerk,
02 460 73 24

VR · 17 DEC · 20.30

Naakt doe ik de afwas

Jelle Cleymans
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 18 DEC · 20.00

Kerstconcert

Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZA · 18 DEC · 20.30

Big Mouth Tour

Flying Pickets
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 18 DEC · 20.30

Tell me on a Sunday

Deborah De Ridder
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA · 18 DEC · 20.30

Een bakje troost

Kristien Hemmerechts & Sylvie
De Pauw
Tervuren, GC Papeblok,
02 768 03 00

ZO · 19 DEC · 20.15

Alles gaat over

Willem Vermandere
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

MA · 20 DEC · 20.15

Motown, 50 years and more

Sandrine, Brahim & Jim Cole
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DO · 23 DEC · 20.00

Billie Kawende

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

KLASSIEK

VR · 3 DEC · 20.15

Moessorgski

Universitair harmonieorkest
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA · 5 DEC · 11.00

Jan Matte en Michel Stas

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

DO · 16 DEC · 20.30

Chopinrecital

Joanna Trzeciak
Grimbergen,
CC Strombeek,
02 263 03 43

Bo (7/12)

The last station (7 en 14/12)

Midwinterwandeling (5/12)

DO · 16 DEC · 20.30

Kerstconcert

Tijl Uilenspiegelkoor
& gemengd koor Dennegalm
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR · 17 DEC · 20.30

The perfect concert part II

Stenzel en Kivits
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

VR · 17 DEC · 20.30

Kerstconcert: Schubert

De tweede generatie Kuijken
Zellik, Sint-Bavokerk, 02 466 78 21

ZO · 19 DEC · 11.00

Parels uit de pianoliteratuur

Kiyotaka Irumi
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

Adem

WO · 1 DEC · 20.30

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

MA · 20 DEC · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90
DI · 21 DEC · 15.00 EN 20.00
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

DI · 21 DEC · 20.30

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

El secreto de sus ojos

ZO · 5 DEC · 20.00

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

MA · 6 DEC · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90
DI · 7 DEC · 20.30
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

The last station

DI · 7 DEC · 14.00

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00
DI · 14 DEC · 20.30
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

DI · 7 DEC · 15.00

Bo

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 7 DEC · 20.30

Turquaze

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 8 DEC · 20.30

Copacabana

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

VR · 10 DEC · 20.00

Agora

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

MA · 13 DEC · 20.30

Cosa voglio di piu

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI · 14 DEC · 20.30

Io sono l'amore

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 15 DEC · 20.30

Letters to Juliet

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

En waar de sterre bleef stille staan

DI · 21 DEC · 20.00
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
DI · 21 DEC · 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

5 DEC TOT 23 JAN

Julien Coulommier

Asse, Galerij De Ziener, 02 452 77 86

TOT 30 JAN

A Story of Deception

Brussel, Wiels,
02 340 00 50, www.wiels.org

TOT 25 APR

Be a star

Brussel, Atomium, www.atomium.be

WO · 1 DEC · 20.00

Kroatië

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 10 DEC · 20.00

Cupcakes versieren

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

MA · 13 DEC · 19.30

Indonesië

Grimbergen,
CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 14 DEC · 14.00

De genese van een Beethoven biografie

Jan Caeyers
Sint-Ulriks-Kapelle,
Kasteel La Motte,
02 453 17 07

WO · 15 DEC · 20.00

Amerika's Wilde Westen

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DO · 16 DEC · 9.30

Wanneer de vader mee binnenwandelt?

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZO · 5 DEC · 13.45

Sinterklaaswandeling

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZA · 18 DEC · 19.30

Midwinterwandeling

Tervuren, Markt, 02 769 20 81

TOT 17 DEC

Nocturnes van de Brusselse musea

Brussel, verschillende locaties,
www.brusselsmuseums.be

Cupcakes versieren (10/12)

Indonesië (13/12)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de Uitdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UIT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de Uitdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
Uitdatabank.be

Stukken van mensen van figurentheater Ultima Thule vertelt verhalen over eenvoudige mensen die vat proberen te krijgen op hun eigen bestaan, maar daar niet of nauwelijks in slagen. 'Ze kijken verwonderd naar de wereld en slaan in paniek als daar ook maar één schakel in verandert', zegt Wim De Wulf, auteur en regisseur van het stuk.

TEKST Ines Minten · FOTO Filip Claessens

'Variété met dansende poppen'

Stukken van mensen
door figurentheater Ultima Thule

De personages uit *Stukken van mensen* hanteren een kromme logica die ik heel mooi vind', legt Wim De Wulf uit. 'Er schuilt een soort tragiek in al wat ze doen en zeggen.' Een tragische voorstelling is het nochtans niet. De Wulf baseerde zich op de sketches van Karl Valentin, een Duitse cabaretier die vooral in de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw veel succes kende. De auteur-regisseur kwam met het materiaal in contact in het begin van de jaren tachtig, toen hij met het gezelschap *Mannen van den*

Dam een Valentin-voorstelling maakte. 'We hebben dat stuk 120 keer gespeeld en ik heb me er toen ongelooflijk mee geamuseerd. De liefde voor Valentins groteske humor ben ik nooit meer kwijtgeraakt. Omdat we met Ultima Thule vaak de poëtische kant opgaan, vond ik een variétéstuk een leuke afwisseling. Variété met poppen die aan het dansen slaan, zie je ook niet elke dag.'

Zoals het leven dat voortjakkert

De hilarische sketches van Valentin wisselen af met scènes die De Wulf zelf schreef. 'Op

die manier verweef ik het verhaal van de acteurs die de sketches spelen in het stuk. Op hun beurt zoeken zij, net als hun personages, houvast in de wereld. De twee verhaallijnen samen leveren een mooie smeltkroes op.' Er staan ook twee muzikanten op de scène, die met hun melodieën het zwepende ritme van de voorstelling aangeven. 'Zij dragen bij tot de variété sfeer', vindt Wim De Wulf. 'De personages in het stuk spelen hun sketches en lopen daarbij almaar het podium op en af. Een continu voortjakkend orkestje hoort daarbij. Het staat tegelijk voor het leven dat nooit stilstaat. Ook al zou je het soms willen, het blijft maar doorgaan.'

De realiteit anders

Veel volwassenen moeten nog altijd een drempel over voor ze een ticket voor figurentheater kopen. Toneel met poppen, is dat niet voor kinderen?, vragen ze zich af. 'De vooroordelen nemen gelukkig af', zegt Wim De Wulf. 'Onze voorstellingen trekken meer en meer publiek. Na afloop krijgen we vaak commentaar van toeschouwers die schoorvoetend een eerste ticket hadden gekocht. *Ik twijfelde om te komen omdat jullie met poppen werken*, geven ze dan eerlijk toe, *maar dergelijk theater heb ik nooit eerder gezien en het heeft me danig gepakt*. Zulke mensen blijven komen.' Dat het betere figurentheater in de smaak valt, bewijzen ook de loftuitingen die Ultima Thule krijgt in de pers. De afgelopen jaren konden producties zoals de *Gomaartriologie* en *Rostekop* op algemene goedkeuring rekenen. 1900 reisde naar verscheidene internationale festivals. Wim De Wulf zelf maakte kennis met het genre in de tweede helft van de jaren negentig. 'Toen vroeg Ultima Thule me voor het eerst om een productie te maken. Het beviel me enorm en ik ben bij het gezelschap blijven hangen. Je bent als maker natuurlijk voor een deel afhankelijk van de technische mogelijkheden van de poppen. Toch geven de figuren je ook een grote vrijheid. Een pop kun je bijvoorbeeld probleemloos van de trap laten donderen op scène. Wil je dat ze vliegt, dan vliegt ze. Een pop is niet realistisch, maar ze is wel zeer aanwezig op een podium. Ze creëert een afstand tot de realiteit, waardoor je die realiteit op een heel andere manier kunt laten zien.'

ZA · 18 DEC · 20.30

Stukken van mensen

Ultima Thule

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

‘De spanning moet angst inboezemen’

Horrorschrijfster
Vanessa Morgan

De zusjes Jennifer en Louise zakken na een dagje kust af naar hun vakantievilla. Als ze het zich gezellig hebben gemaakt, merken ze vreemde figuren op rond het huis. Ze lijken gekleed in een monnikspij en hun bedoelingen zijn allesbehalve vreedzaam. Meer verklappen we niet over *The Strangers Outside*. Het beklemmende boek krijgt lovende kritieken in de Amerikaanse pers. Vanessa Morgan wordt er zelfs vergeleken met Stephen King.

‘Al van kinds af aan trekken horrorverhalen me aan’, vertelt Vanessa. ‘De spanning, het bovennatuurlijke. Toen dacht ik niet dat ik ooit zelf een verhaal zou schrijven. Dat idee kwam er pas na mijn studies. Ik woonde in Londen en genoot er van theater en cultuur. Na een opvoering van *As I Lay Dying* van William Faulkner besepte ik dat ik ook fictie wilde schrijven.’ Toch opende ze eerst een dierenspecialzaak in Oudergem, maar de passie voor het schrijven nam uiteindelijk de bovenhand. ‘Op een bepaald moment heb ik de knoop doorgehakt. Ik ben met de zaak gestopt en ben voltijds beginnen schrijven. Als je iets echt wil, moet je er voluit voor gaan.’

Dreigende foto

Meer dan een jaar werkte ze aan haar eerste boek *Drowned Sorrow*. Het werd een spannende, bovennatuurlijke thriller die goed werd onthaald in de gespecialiseerde pers. In de Verenigde Staten gingen er drie- tot vierduizend exemplaren over de toonbank en de verkoop trekt opnieuw aan nu ook haar tweede boek goed verkoopt. Aan dat tweede boek werkte ze minder lang. ‘Na een maand had ik de basis geschreven. Daarna ben ik beginnen uitdiepen, zoals de relatie tussen de zussen. Het idee voor een verhaal begint vaak met niet meer dan een beeld in mijn hoofd. *The Strangers Outside* is eigenlijk begonnen met een foto van vreemde figuren, menselijk maar niet echt, en bijzonder bedreigend. Stel je voor dat die op een avond rond je huis staan, dacht ik.’

Vanessa verwerkte haar zus Jennifer in het boek. ‘Ze vroeg me om haar in een verhaal op te nemen. De Jennifer van het boek is werkelijk gebaseerd op mijn zus. Sommige dialogen heb ik zo uit het echte leven geplukt. Als ik begin te schrijven, weet ik nog lang niet wat ik gebruik en wat niet. Ik heb het verhaal wel in grote lijnen in mijn hoofd, een beetje

zoals de filmaankondigingen in de televisiegids. Ik wist lange tijd niet hoe *The Strangers Outside* zou aflopen. Pas op het laatste moment heb ik er een einde aan geschreven. Ik ben er zelf best tevreden mee.’

Verwacht je niet aan eindeloze slachtpartijen en liters bloed. ‘Dat is niet nodig in een goed horrorverhaal’, vindt Vanessa. ‘Goede horror moet je vooral angst aanjagen door de spanning die je voelt. Als je je tijdens het lezen ongemakkelijk voelt, dan is het goed.’ Welke schrijver inspireert haar? ‘Ik vind John Saul goed, en buiten het horrorgenre hou ik van Michel Houellebecq. Ook een goede film sla ik niet af, zoals de films van regisseur David Cronenberg of Jaume Balagueró.’ Vanessa schrijft bewust in het Engels. ‘Ik beheers de Engelse taal perfect. Ik koos ervoor in het Engels te schrijven omdat horrorverhalen het beter doen in de Verenigde Staten dan hier.’

‘Te veel bloed en geweld zegt me niets. Het is de spanning in een verhaal die angst moet inboezemen.’ Vanessa Morgan (35) uit Zaventem heeft haar tweede horrorverhaal klaar. *The Strangers Outside* – het is een Engelstalig boek – wordt vlot verkocht in de Verenigde Staten en werd al meteen verfilmd.

TEKST Bart Claes ■ FOTO Filip Claessens

Verfilmd

Nog voor het boek te koop was, was er al interesse uit de filmwereld. Met enkele kleine aanpassingen – de twee zussen worden in de film vervangen door een vader en een dochter – blikte de Belgische regisseur Philippe Geus het verhaal in. Acteurs Pierre Lekeux en Iulia Alexandra Nastase vertolken de hoofdrollen. Hoe en wanneer de film verdeeld wordt, is nog niet bekend. ‘Hij moet eerst nog afgewerkt worden en dan wordt hij getoond op filmfestivals waar verdelers op af komen.’ Leuk detail: in de film speelt Vanessa’s kat Avalon mee. De dikke, langharige kater brengt het er in de film niet levend vanaf.

i vanessa-morgan.blogspot.com
The Strangers Outside is te koop via
www.amazon.com

Het Plateau van Moorsel is een begrip voor de inwoners van de oostkust, maar minder bekend bij de rest. Dat is ontorecht, want het gaat om een uitgestrekt, relatief weinig bebouwd gebied tussen grofweg Brussel en Leuven. De komende jaren wordt het onder handen genomen om landbouw, natuur, zachte recreatie en toerisme elk hun plaats onder de zon te geven.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Stijgen en dalen in het land van tram en R

Het uitnodigende Plateau van Duisburg is er een onderdeel van. Je krijgt er een voorsmaakje van de uitgestrekte en onverwacht reliëfrijke landschappen die je elders in de regio nog in grote hoeveelheden terugvindt. Vandaag is de natuur er prominent aanwezig, zowel in de winter als in de zomer.

Je vertrekt vanaf de kleine parking aan de Rootstraat in Duisburg, waar het informatiebord van Natuurpunt onder de robinia-boom je wegwijst maakt over de te volgen route en de ontmoetingen met interessante natuurelementen. Het parkoers is een onderdeel van het lokale Trage Wegennetwerk dat steeds meer wordt aangeduid met uniforme, herkenbare en stemmige bordjes. Hier gaat het om de Tramdelle die je meteen op de goede weg zet richting weidse agrarische landschappen met een kleinschalige toets. De wandelweg is eenvoudig terug te vinden. Zoals je op het plan kunt lezen, daal je een

oude trambedding af die tussen 1900 en 1961 mensen en goederen vervoerde tussen Brussel en Hamme-Mille.

Veel natuurgeweld

De eerste serres zijn al onmiddellijk zichtbaar, even verder vergezeld van een schildwachter in de vorm van een torenvalknestkast. Een roofvogelkoppeltje heeft er zich gevestigd. Je kunt ze het hele jaar in de buurt zien rondvliegen. Ook de buizerd is van de partij. Onderweg loop je afwisselend op een talud en in een holle weg tussen de uitgestrekte (maïs)akkers. De wegbermen zijn afgeboord met allerlei struik- en boomsoorten zoals mei- en sleedoorn, hazelaar, notelaar, beuk, kardinaalsmuts en zoveel meer. Het pad blijft maar dalen tot je de eerste contouren van het Wolfkensbergbos passeert. Bij zonnig weer vallen de wat spichtige witte berkenstammen op die in een mooi verband staan met aftakelende populieren. Allerlei zangvogels

vliegen over en weer. Je herkent vast de kool- en pimpelmezen, maar er zijn ook nog de steenuil, enkele winterkoningen en heggemussen evenals kraaien, eksters en gaaien.

Oude mannen

Eens je in de open ruimte komt, ligt recht voor je het wat afgezonderde Raffelbergbos, rechts leidt de afdalende baan naar de Lange Vloedgroebe of kortweg Lange Gracht. Aan dat kruispunt neem je het stijgende veldbaantje naar links dat je andermaal te midden de akkers brengt. Hiermee heb je het mooiste deel van deze ongemarkeerde wandeling gehad. Volg aan het geasfalteerde kruispunt met een oude Romeinse baan meteen links om de terugweg aan te vatten. Links zie je hoe de oude trambedding zich door het landschap slingert. Let op de vele fietsers die vanaf nu je pad kruisen omdat je op de Groene Gordelfietsroute loopt. Laat het geen belemmering zijn om de bosrankprui-

Onder de maretak

Er is waarschijnlijk geen plant die zo sterk omgeven is met legenden en gebruiken als de maretak. Aan het begin van onze tijdrekening bestond er zelfs een hele cultus rond de plant.

Denk maar aan druïde Panomarix uit de stripverhalen van Asterix. Bij de Galliërs was de maretak een symbool van onsterfelijkheid, van de terugkeer van de dode zielen en van het eeuwige leven. Na de zonnwende, als de zon opnieuw begint te klimmen en de dagen beginnen te lengen, werd de maretak ritueel geknipt met een gouden of bronzen sikkel door een in het wit geklede druïde. Alleen de maretakken die in eiken groeiden, symbool van sterkte en kracht, kwamen daarvoor in aanmerking. Hij genas de zieken, behoedde de gezonden tegen onheil en beschermde de krijger in het gevecht. Omdat men dacht dat de maretak alleen groeide op bomen of takken die getroffen waren door de bliksem, werd hij ook beschouwd als een vrucht van het vuur die licht brengt in de duisternis en die beschermt tegen de infernale krachten van het onderaardse. Vandaar wellicht het gebruik van de maretak om onheil af te weren.

Mare betekent overigens slecht nieuws, wat ook terug te vinden is in het woord nachtmerrie. Een maretak aan een balk van de stal zou het onheil of hekserijen van de veestapel weghouden, terwijl een maretak boven de voordeur de bewoners zou beschermen tegen de boze geesten en de terugkeer van de zomer zou versnellen. Het gebruik dat een vrouw mag gekust worden als ze onder een maretak staat, is wellicht een modern overblijfsel van het eeuwenoude geloof dat de maretak helpt tegen onvruchtbaarheid. De Engelse variant van dit gebruik, waarbij met kerstmis een paar maretakjes boven de deur of aan een

lamp worden gehangen waaronder het geoorloofd is te kussen, ligt waarschijnlijk mee aan de oorsprong van de toenemende populariteit van dit plantje als kerst- en nieuwjaarsversiering.

Raadsel

In Europa is het verspreidingsgebied van de maretak beperkt tot de zuidelijke landen. Hij bereikt in ons land de noordgrens die ongeveer parallel loopt met de taalgrens op de lijn van Brussel naar Maastricht. Een van de meest noordelijke punten is waarschijnlijk Kortenberg, waar langs de Leuvensesteenweg een indrukwekkende kolonie groeit. Ook in de populieren langs de E40 in Everberg en in Bertem hangen tientallen maretakken. Waarom daar wel en enkele honderden meters verder niet, is een raadsel. Volgens Charles Declerck, een gepensioneerd leraar van de tuinbouwschool in Vilvoorde, die zich al jaren met de maretak bezighoudt, duren onze zomers niet lang genoeg voor de maretak en kan hij zich bij ons alleen ontwikkelen op plaatsen met een gunstig microklimaat (warm en vochtig). Ook de ondergrond met kalk zou een rol spelen.

Wie in de Rand woont, kan de natuur een handje toesteken en proberen om zelf een maretak te 'zaaien'. Ik heb enkele jaren geleden twee maretakken gezaaid op een 20 jaar oude appelboom in mijn tuin, met zaadjes afkomstig van een maretak uit de bloemenwinkel. Kies bij voorkeur bomen met zacht hout, zoals appelaars of populieren. Pluk de bessen tussen kerstmis en eind maart, liefst rijpe, witte exemplaren. Wrijf de bessen stuk in een oksel waar twee takken samenkomen. Doe dit bij droog en vorstvrij weer. Misschien heb je dan over enkele jaren een maretak in de tuin?

TEKST Paul Geerts

alen omeinen

ken te bewonderen aan de rand van de weg. Het is het zaadpluis dat volgt op de uitbundige hoogzomerbloei van de roomwitte bloemen. Je begrijpt meteen waarom een van de Engelse namen *Old man's beard* is.

Erosiebestrijding

Vanwege het uitgesproken reliëf is erosiebestrijding een belangrijke kwestie in de regio. Hier en daar zie je met gras ingezaaide akkerlanden die ervoor zorgen dat de bodem niet te fel afspoelt. Zo blijven de landbouwgewassen en de vruchtbare bodemlaag ter plaatse zodat de landbouwers geen opbrengstschade lijden. Het is een gebruik dat men tegenwoordig steeds meer toepast in reliëfrijke leengebieden, en dat is hier zeker het geval. Naarmate het einde van de wandeling nadert, zie je nog wat druivenserres waarvoor de streek ooit zo beroemd was. Als je aan de wat drukkere verkeersader komt, hou je links en vind je iets verderop de parking terug.

Handel voeren met

Onder leiding van voormalig premier Jean-Luc Dehaene trok een Vlaams-Brabantse delegatie eind september op handelsmissie naar China. Het was de eerste keer dat overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven uit onze provincie gezamenlijk naar het buitenland trokken om exportmogelijkheden te vergemakkelijken en investeerders aan te trekken.

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

De delegatie bestond uit vertegenwoordigers van de beide VOKA-Kamers van Koophandel uit onze provincie, het provinciebestuur, de universiteiten van Leuven en Brussel, een 15-tal bedrijven en een aantal journalisten waaronder onze medewerker. Het doelwit was niet toevallig China, de tweede grootste economie ter we-

reld, die sinds 1978 jaarlijks gemiddeld met 9,5 procent groeit.

'We zijn al enkele jaren bezig om Vlaams-Brabant in het buitenland te promoten. Tijdens dergelijke missies zetten we onze troeven in de verf zoals de nabijheid van Brussel, de luchthaven en de universiteiten, of de niches waarin we sterk zijn, zoals de gezondheidssector, slimme

logistiek, ecologie, ICT en nanotechnologie. Dit was de allereerste keer dat we onze *triple helix* (overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen) samen uitspeelden. Het is voor buitenlandse bedrijven interessant te weten dat deze drie instellingen in onze provincie goed samenwerken. Daarnaast willen we buitenlandse markten openen voor onze bedrijven. Dit doen we door informatie te verstrekken over de wijze van zakendoen in die landen en hen in contact te brengen met bedrijven uit hun sector', vertelt Paul Hegge van VOKA Halle-Vilvoorde.

Resultaten

Het provinciebestuur was uit op bestuurlijke samenwerking met de miljoenenstad Chengdu in het zuidwesten van China, een regio die aan een duizelingwekkend tempo industrialiseert. Burgemeester Ge Honglin ontving een delegatie en stelde onder meer de opening van een winkel met Belgische producten in het vooruitzicht. De KULeuven kondigde een overeenkomst aan met het Yangtze Delta Regional Research Institute, een samenwerkingsverband tussen de lokale provincie en de Tshingua universiteit om de noden van de regio op wetenschappelijke wijze aan te pakken. Ook de VUB tekende enkele samenwerkingsovereenkomsten.

Het bedrijfsleven heeft slechts één overeenkomst getekend. Het consultingbedrijf Ibts uit Attenrode tekende een intentie tot samenwerking met het Singaporees staatsbedrijf As-

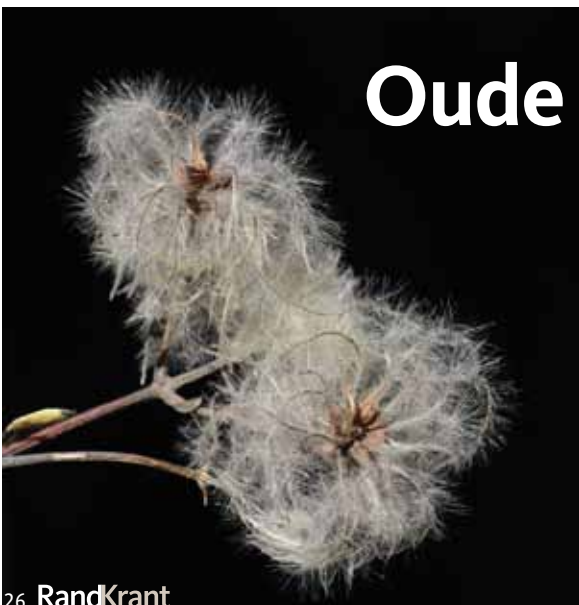
EN Cooperation with the other side of the world

The booming country of China was the destination last September for a Flemish Brabant trade delegation headed by the former Prime Minister Jean-Luc Dehaene. This was the first time that members of the province's public administration, knowledge-based institutions and the business community had travelled abroad together to facilitate the export opportunities for companies in Flemish Brabant and attract investors. Our province is also

committed to administrative cooperation with Chengdu, a city with 12 million inhabitants in south-west China, a region that is undertaking industrialisation at a furious pace. Leuven and Brussels universities are involved in scientific cooperation initiatives. Meanwhile, GLR, a Nossegem-based SME making customised roll-down shutters, has been fine-tuning the arrangements with a Chinese company supplying it with motors.

natuurlijk

Oude mannen met baarden

De hele winter kun je in het landschap de oude vruchtpruiken van de bosrank opmerken. Tenminste, op plaatsen waar er kalk in de bodem zit, want dat is een voorwaarde voor een goede gezondheid. Vele mensen kennen de soort onder zijn wetenschappelijke naam: clematis (*vitalba*). Dan vind ik zijn Engelse naam kleurrijker: Old man's beard. In de vruchtpluizen kun je inderdaad een baard herkennen.

Je zou het ze niet nageven, maar de soort behoort tot de uitgebreide familie van de ranonkels. Inderdaad, bosrank is nauw verwant met de overbekende boterbloemen, maar

ook met de bosanemoon, nieskruid (*helleborus*) en akelei. Het is een echte liaansoort die tot dertig meter hoog in de bomen klimt op zoek naar licht en warmte. Daar produceert ze vele bloemen en dus vruchten die met de wind worden meegevoerd om zich elders te vestigen, al is de zweefafstand eerder beperkt. De haarpruiken liggen in dichte pakken bovenop de steunende struiken of bomen waardoor die wel eens afbreken onder het gewicht.

Clematis is tegenwoordig een populaire tuinplant, al blijf ik het jammer vinden dat

China

endas. De aanwezige bedrijven uit onze regio waren echter best tevreden over het resultaat. GLR, een KMO uit Nossegem dat rolluiken op maat maakt, kon in overleg de motoren verfijnen die het al drie jaar van een Chinees bedrijf koopt. 'Rolluiken worden alsmaar belangrijker in China, maar voldoende kennis over de motoren ontbreekt. We willen onze technologie naar China exporteren. Voor de motoren, die we momenteel alleen voor onszelf invoeren, overwegen we in de toekomst een joint venture of eigen zaak op te zetten', aldus Muzaffer Guler van GLR. Jean-Charles Wibo van Vlassenroot uit Groot-Bijgaarden sloot dan weer een contract

voor de aankoop van staalcilinders voor brandblussers en had contacten voor samenwerking bij de aanmaak van kraanarmen.

Indrukwekkend

Alle deelnemers van de missie waren onder de indruk van de enorme Chinese investeringen, zowel in het binnenland als aan de meer welvarende oostkust. Dat de bedrijfsactiviteiten effectief van oost naar west verschuiven, kon worden vastgesteld in Chengdu, een stad met 12 miljoen inwoners in het zuidwesten. De lonen liggen er gemiddeld 40 procent lager dan in Shanghai aan de oostkust. Diver-

se lokale sprekers bevestigen dat de overheid en het bedrijfsleven zwaar investeren in de stad. Nog indrukwekkender was echter het bezoek aan Suzhou op een 80 km van Shanghai. Een Chinees-Singapoors bedrijvenconsortium bouwt er sinds 1994 het Suzhou Industrial Park met ook plaats voor woningen, ontspanning en groene ruimten. Van het 288 km² grote park is tot dusver circa 70 procent volgebouwd. Momenteel hebben er zich 3929 bedrijven gevestigd en wonen en werken er 600.000 mensen. De Belgen trokken grote ogen: hoe is het mogelijk dat alle projecten hier zo vlug gerealiseerd kunnen worden?

de wilde soort zo weinig wordt gebruikt om onze huispercelen op te fleuren. De vele cultivars hebben veel beter hun weg gemaakt in onze tuincentra, maar de wilde bosrank vind ik toch sierlijker en opvallender in zijn eenvoud. De gekweekte soorten zijn veelal grotesk, met overdreven grote, soms dubbele bloemen waar geen insect wat aan heeft omdat meeldraden en vruchtbeginsel ontbreken. Dat is natuurlijk een kwestie van smaak, maar als je het bekijkt vanuit biodiversiteitsstandpunt stellen de meeste gekweekte soorten weinig voor vanwege niet geschikt voor insectenbezoek en weinig aantrekkelijk voor andere dieren.

De wilde bosrankbloemen krijgen het bezoek van bijen, zweefvliegen en nachtvlin-

ders. Van de laatste groep is er zelfs eentje dat er zich volledig op specialiseerde en de toepasselijke naam van bosrankvlinder(tje) kreeg. Met zijn anderhalve centimeter kun je de vlinder moeilijk opvallend noemen, maar toch is het een bijzondere verschijning. Hij heeft immers een merkwaardig uiterlijk en het behoort tot de leuke familie van de venstervlinders. Bij ons is het vooral een Waalse soort.

Onderaan de tot een vijftal centimeter dikke stammen zie je de kenmerkende lianenstructuur van lange vezels die best taai voor de dag kunnen komen. In de donkerste schaduw dragen de stengels weinig bladeren en zeker geen bloemen. Zonder rechtstreeks

zonlicht is de plant verloren en leidt hij hooguit een kwijnend bestaan, wachtend op betere tijden. Die kunnen er komen als windworp zorgt voor vallende bomen die gaten maken in de kruinstructuur. Daar kan bosrank meteen van profiteren, maar al bij al blijft het een echte bosrandsoort. En steeds vestigt zij zich te midden de lichtrijke zuidelijke windrichtingen omdat warmte zo cruciaal is. De verwachting is dan ook dat bosrank zal profiteren van de klimaatopwarming. De plant is ingevoerd in Noord-Amerika en geldt vooral aan de Westkust als een exoot die zich daar redelijk goed uitbreidt.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Herman Dierickx

Taalverhoud veran

In het boek *Strijden om taal* plaatsen Els Witte en Harry Van Velthoven, beiden emeritus hoogleraar geschiedenis, de Belgische taalstrijd in zijn historische en sociologische context. Het is een actualisering van *Taal en politiek*, een standaardwerk van dezelfde auteurs uit 1998.

TEKST Karla Goetvinck ■
FOTO Filip Claessens

sche model. De Raad van Europa stelt in zijn kaderverdrag tot bescherming van nationale minderheden dat minderheden religieuze, culturele en linguïstische rechten hebben. Op nationaal vlak beschermt België zijn minderheden volgens de Raad voldoende via onder andere de alarmbelprocedure en de pariteit in de regering, maar op regionaal vlak is er discussie. Vallen de Franstaligen in Vlaanderen onder de definitie van beschermde minderheid?

Het kaderverdrag gaat uit van het personaliteitsbeginsel: taalrechten zijn persoonsgebonden. Dat staat haaks op ons Belgische model dat uitgaat van het territorialiteitsbeginsel: taalrechten zijn plaatsgebonden; streektaal is voertaal. 'Dat beginsel is een van de fundamente van onze federale staat en het resultaat van een compromis. De Vlamingen ijverden na de Eerste Wereldoorlog eerder voor tweetaligheid in heel België, maar de Walen wilden hun gebied taalhomogeen houden. Ze wilden geen Nederlands leren omdat die taal een inferieure sociale status had. Het compromis was een opdeling in taalgebieden. Naarmate België evolueerde naar een federale staat gingen die gebieden een alsmar belangrijke rol spelen, want federalisme kan enkel als er demarcatielijnen zijn', aldus Witte.

Het minderhedenverdrag brengt het complexe evenwicht in ons land dus in gevaar. De Belgische regering heeft het verdrag aanvaard, maar nog niet geratificeerd. Als gastland van Europa kan België dat probleem, volgens de historica, niet eeuwig voor zich uitschuiven.

Status Nederlands groeit

Sinds kort lijkt Wallonië zijn eigen taalhomogeniteit een beetje te relativiseren. In toeristische streken stelt Witte veel gewilligheid vast om Nederlands te spreken. Het Waalse Gewest geeft subsidies aan gemeenten die hun website meertalig willen maken. 'Dat alles heeft te maken met het feit dat de status van het Nederlands sterk is vooruitgegaan. Ook niet vergeten dat redelijk wat Vlamingen de taalgrens oversteken omdat de gronden daar meestal goedkoper zijn. Of de duizenden

'Ondertussen is er over dit onderwerp veel gepubliceerd en is er sinds de jaren 90 een nieuwe evolutie naar meer europeanisering, globalisering en migratie. Dat heeft op het vlak van taal zo veel

veranderd dat ik er een bijkomend hoofdstuk aan wou wijden', zegt Els Witte.

Minderhedenverdrag

Witte wijst op het spanningsveld tussen dat nieuwe Europese perspectief en ons Belgi-

FR Les relations linguistiques changent

Dans l'ouvrage *Strijden om taal*, les historiens Els Witte et Harry Van Velthoven situent le combat linguistique en Belgique dans son contexte historique et sociologique. Witte met notamment l'accent sur la tension entre la convention cadre de l'Europe sur la protection des minorités nationales et le modèle belge. La première est basée sur le caractère personnalisable des droits linguistiques,

tandis que le modèle belge se base sur le territoire: les droits linguistiques sont liés au sol et la langue de la région est la langue véhiculaire. Par ailleurs, elle attire l'attention sur le changement dans les relations linguistiques. Le statut de la langue néerlandaise a progressé de manière évidente, celui de la langue française est en recul, ce qui a des conséquences sur le processus des décisions politiques.

ingen deren

Nederlanders die zich in de toeristische gebieden komen vestigen. Er is in Wallonië een tendens om daar rekening mee te houden.'

In de 19e eeuw werd het Nederlands gezien als een inferieure taal. Dat is veranderd. Internationaal is het de zesde meest gesproken taal in Europa. In België is het de taal van de grootste en welvarendste regio. Haar status is gegroeid, ook in Wallonië en Brussel. 'In Wallonië heb je nu al meer dan 200 immersiescholen, die leerlingen proberen op te leiden tot echte tweetaligen. Uit onderzoek van VUB-socioloog Rudi Janssens blijkt dat het aantal Brusselaars dat Nederlands kent, toeneemt tot ongeveer 30 %. Het aantal Brusselaars met als enige thuistaal het Nederlands neemt wel af, maar dat geldt ook voor het Frans. Slechts iets meer dan de helft van de Brusselaars spreekt thuis enkel Frans. Ik erger me altijd heel erg als Franstaligen het hebben over 5 of 10 % Vlamingen in Brussel. Dat klopt niet.'

De status van het Nederlands is gestegen, die van het Frans gedaald. Als wereldtaal heeft het concurrentie gekregen van het Engels. Wat niet wil zeggen dat het Frans geen hogere status meer heeft dan het Nederlands. Het is een van de drie werktalen van Europa, en op diplomatiek vlak speelt het nog een grote rol. Maar de verhoudingen zijn veranderd. Het Vlaamse zelfvertrouwen is gegroeid. Dat heeft te maken met die hogere status van het Nederlands, maar ook met economische vooruitgang, met eigen Vlaamse politieke instellingen. Dat hangt allemaal samen en dat uit zich ook politiek. 'Nieuwe wetten over taalgebruik of staatsvorming komen slechts traag en moeizaam tot stand, maar zowel aan Franstalige als aan Vlaamse kant waren er altijd mensen bereid tot een compromis. Nu is Vlaanderen geradicaliseerd en dat maakt het politieke besluitvormingsproces moeilijker en onvoorspelbaarder.'

WIN

het boek *Strijden om taal* door een mail te sturen naar randkrant@derand.be. We geven er 5 exemplaren van weg.

Op zoek naar parels

Oesters blijven mij fascineren. Niet alleen omdat ik ze lekker vind, maar ook omdat ik als klein meisje fantaseerde dat ik er parels in zou vinden. Dat laatste is helaas nooit gebeurd, want in slechts 1 op 15.000 oesters zou een parel verborgen zitten.

Ondanks mijn ontgoocheling over de parels heb ik in de loop der jaren de smaak van oesters leren appreciëren. Oesters blijven feestelijk en bestel je als je iets te vieren hebt. Ze staan vaak op ons kerst- of eindejaarsmenu. Maar wat maakt oesters eigenlijk zo speciaal?

Plat of hol

Er zijn twee soorten oesters: de platte en de holle. De platte zijn over het algemeen duurder omdat ze trager groeien en het aanbod kleiner is. Je kunt ze vergelijken met een Grand Cru wijn. De platte oester heeft drie jaar nodig; de holle oester is al na een jaar oogstklaar. Bij ons vind je hoofdzakelijk Zeeuwse of Franse oesters, al bestaan er ook Belgische, gekweekt in Oostende. Aan het aantal ringen op de schelp kun je zien hoe oud een oester is. Elk jaar krijgt hij een nieuwe ring bij. Als hij het geluk heeft niet geserveerd te worden met wat peper en citroen, kan een oester tot 20 jaar oud worden. Een oester is een hermafrodit. Hij beschikt over de unieke gave om elke drie jaar van geslacht te wisselen.

Jonathan Beekman van restaurant De Smidse in Dilbeek vertelt dat hij zijn klanten normaal gezien de Gillardeau oester serveert, gekweekt tussen het Franse eiland Ile d'Oléron en de kust van La Rochelle. De hoogstaande oester wordt beschouwd als een van de beste en staat aan de top van de oester-ranglijst. Helaas heeft het herpesvirus in Frankrijk eerder dit jaar een grote oestersterfte veroorzaakt, waardoor Jonathan het ze-

kere voor het onzekere neemt en momenteel Zeeuwse en Grevelingse oesters serveert. In zijn restaurant staan oesters voornamelijk op de kaart tijdens de laatste maanden van het jaar. De kwaliteit is het beste in november en december. De oesters zijn dan romig en vol met vlees. Het oude gezegde dat je oesters, net als mosselen, best in de maanden met een 'r' eet, klopt wel degelijk. Jonathan zelf serveert ze op twee verschillende wijzen: natuur en met krokante zoetzure groentjes.

Zelf eens proberen

Wil je zelf oesters serveren, dan koop je ze best de dag zelf, zo vers mogelijk. Een goede gastheer breekt uiteraard zelf de oesters open voor zijn gasten. Let wel op, want dit is geen gemakkelijk werkje dat meteen bij iedereen lukt. Een oestermes is noodzakelijk. Vele oesters hebben de neiging om zich stevig te verzetten alvorens zich te laten openen, dus je kunt maar beter over een goede portie kracht en doorzettingsvermogen beschikken.

Wanneer je ze uiteindelijk open krijgt, kun je er zoveel van eten als je wilt, want ze bevatten heel weinig calorieën en zijn zeer gezond. Daarenboven verklaart Jonathan me dat oesters ook beschouwd worden als afrodisiacum. Echt? 'Het is nooit echt bewezen, maar als het je een passionele avond kan opleveren, waarom zou je er dan niet in gelooven?' Misschien moet ik er dan toch meer beginnen eten?

TEKST Sandra Szondi

i Onze medewerk-er Sandra Szondi gaat in de rubriek *kwestievansmaak*, samen met een aantal chef-koks uit de Rand, op zoek naar bijzondere, doodgewone of verrassende smaken.

Jonathan Beekman serveert oesters in zijn restaurant De Smidse, Oude Smidsestraat 39 in Dilbeek, www.de-smidse.be

Kleine verhalen, straffe verhalen

Met dat motto gaat fotograaf **David Legrève** (32) elke dag opnieuw op pad, op zoek naar pure taferelen uit het dagelijkse leven van gewone mensen. Geen BV's, grootse gebeurtenissen of harde oorlogsbeelden. Liever toont David plaatselijke verhalen over groot en klein verdriet, uitbundige vreugde, onrechtvaardige verschillen en eenvoudige samenhang. Steeds herkenbaar, maar altijd uniek. In *beeldverhaal* gaat David Legrève een jaar lang op zoek naar passie, liefde en warmte in de Vlaamse Rand. Geniet gerust mee.

www.davidlegreve.com

Joseph Zwaenepoel Scout in het Zoniënwoud

Met de scouts speelde hij graag in de bossen, eens volwassen werd Joseph Zwaenepoel uit Vossem houtvester in het Zoniënwoud. En ook na zijn loopbaan verdween de liefde voor het groen niet. Joseph gidst nog steeds groepen door dit mooie beukenbos en is actief in de Natuurgroepering Zoniënwoud. 'Aan een bureau zitten, is nooit iets voor mij geweest. Ik moet buiten zijn en op het terrein kunnen werken. Hier kom ik tot rust', klinkt het.

Maar er is meer. Zwaenepoel kreeg een heus bosreservaat naar hem genoemd. Zo'n dertig jaar geleden besliste hij een deeltje van het Zoniënwoud niet meer te beheren, maar de natuur er gewoon haar gang te laten gaan. In 1995 werd dat stuk bos officieel een bosreservaat, in de loop der jaren groeide ook de oppervlakte. Enkele weken geleden werd het Bosreservaat Joseph Zwaenepoel met nog eens 117 hectare uitgebreid. Zo wordt het 230 hectaren grote terrein meteen het grootste bosreservaat van Vlaanderen. De jeugdliefde van een spelende scout groeide hiermee uit tot een succesvol levenswerk.

DAVID LEGREVE

De Cambodjaanse Phun Neang (40) was tien jaar toen ze met haar moeder en kleine broer door de jungle vluchtte om uit de klauwen van dictator Pol Pot en de Rode Khmer te blijven. Vanuit Thailand bracht het Rode Kruis haar naar het Belgische Halle. Uit respect voor traditie en uit dankbaarheid voor een nieuwe kans is ze tegelijk boeddhist en christen.

TEKST Johan De Crom • FOTO Filip Claessens

Boeddha in balans met God

In een kort rokje en op blote voetjes betrad Phun in december 1979 de besneeuwde vlieghaven van Zaventem. 'Een hulpverlener stapte naar ons toe en vouwde een deken rond mij. Ik dacht dat ik ontvoerd werd. Ik kende toen niets anders dan oorlog en geweld. Ik weet nog hoe ik het vliegtuig weer in rende.' De prille tiener had er toen al een helletocht van enkele maanden opzitten. Ze woonde in de noordelijke Cambodjaanse stad Battambang toen in de jaren 70 het regime van dictator Pol Pot in het land dood en vernieling zaaide. De maoïstische communist wilde van Cambodja een landbouwstaat maken. Steden moesten verdwijnen en iedereen moest boer worden. Geld, onderwijs, godsdienst en privébezit werden afgeschaft. In totaal werden twee miljoen Cambodjanen of een vijfde van de bevolking omgebracht. In allerijl vluchtte Phuns moe-

der met haar twee kinderen te voet naar Thailand, waar ze werden opgevangen door het Rode Kruis.

'We zijn halsoverkop gevlucht. Mijn vader werkte toen in Thailand en wist nergens van. Pas twintig jaar later hebben we elkaar terugvonden. Al die tijd dachten we van elkaar dat we dood of vermoord waren. Het was een heel emotioneel weerzien. Mijn ouders zijn trouwens officieel nog altijd gehuwd. Over mijn moeder praat ik daar niet meer over, dat ligt haar te moeilijk', getuigt Phun. Nog voor de vliegreis naar België vond Phuns moeder steun bij een andere man, mijn stiefvader. Nu is hij op pensioen.'

Traditie

Phun woont in Halle, op een boogscheut van Buizingen en Huizingen en verenigt haar gezinsleven met engagement in het buurtleven

MOOISTE PLEK

Siem-reap, een oude tempelsite waar je een week kan vertoeven.

MOOISTE HERINNERING

Eerste keer terug op bezoek naar Cambodja, in 1995, na de oorlog.

MOOISTE CAMBODJANEN

De begeleiders in weeshuizen.

en respect voor haar herkomst en tradities. Wonderwel leerde ze hier een Cambodjaan kennen. Ze trouwden, kregen vijf kinderen en leven hopelijk lang, maar alvast gelukkig. 'Mijn man heet Sophin Sum. Hij vond het daarom leuk onze kinderen Stephanie (18), Stephen (15), Steven (11), Steffi (4) en Stieven (5 maanden) te noemen', lacht ze.

Het Nederlands van Phun is vlekkeloos en het is de reden waarom ze tot voor kort voorzitter was van de Cambodjaanse Cultuurkring. 'Het doel van de vereniging is om met andere Cambodjanen onze traditionele feesten te vieren en de waarden, historiek en klederdracht van onze cultuur levendig te herinneren en door te geven aan onze kinderen', zegt Phun. Phun is nochtans even Belgisch als Cambodjaans. 'Ik ben boeddhist, maar ook christen. Ik zie dat als een waardering van traditie en tegelijk ook integratie. Ik zie daar geen conflict in. Goden maken geen onderscheid tussen mensen, we zijn allen gelijk.'

Snit en zorg

Phun Neang volgde in het middelbaar onderwijs snit en naad, werkte in verschillende boetieks en, als laatste job voor het fulltime moederschap, in de haute couture bij het nu failliete Abeltex. Tussenin was ze vier jaar serveerster in een Chinees restaurant, maar ze was vooral in haar nopjes als verzorgende bij het OCMW van Halle en in rusthuis Maretak. 'Verder moet ik me beperken tot activiteiten met mijn vijf kinderen en mijn man, zoals gaan wandelen in het domein van Huizingen of gaan zwemmen in Sint-Pieters-Leeuw. Maar dat is prima voor mij.'

DU Buddah im Ausgleich mit Gott

Die Kambodschanerin Phun Neang (40) war zehn Jahre alt, als sie mit ihrer Mutter und dem kleinen Bruder durch den Dschungel geflüchtet ist, um den Klauen des Diktators Pol Pot und seiner Roten Khmer zu entfliehen. Von Thailand aus hat das Rote Kreuz sie ins belgische Halle gebracht. Neben ihrem Familienleben engagiert sie sich im Leben in der Nachbarschaft und dem Respekt für ihre Herkunft und Traditionen. Sie spricht makellos Niederländisch und war bis vor kurzem Vorsitzende des kambodschanischen Kulturkreises. Phun fühlt sich genauso belgisch wie kambodschanisch. 'Ich bin Buddhistin und Christin. Es ist eine Würdigung von Tradition und Integration. Ich sehe darin keinen Konflikt. Götter machen keinen Unterschied zwischen den Menschen, wir sind alle gleich.'